

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Izza londonskih kulis:

Chamberlainov maneuver z mirovno oferto Nemčiji

Vesti o ponudbi milijardnega posojila Nemčiji so se izkazale za poskusni balon Chamberlaina, da bi ugotovil, ali je vendarle še možna v skra jnem primeru „monakovska“ politika

London, 24. julija. br. Kljub oficelnim demantjem o mirovni oferti Nemčiji se tako v Londonu kakor v Parizu uporno vzdržujejo vesti, da je bil nemškemu odposlancu dr. Wohltatu z angleške strani stavljen predlog o možnosti mirne likvidacije mednarodnih sporov v Nemčijo. V vladnih krogih ponovno v vsi odločnosti zatirajo, da ni imel s tem noben član angleške vlade kakšnega opravila in da zato ne more biti govora o kakšni oficelni angleški ponudbi. Kljub temu pa se zatirajo, da je bilo pretekli petek v Westminsterški palači res govora o takih načrtih. V Londonu so dr. Wohltatu posvečali veliko pozornost, ker ga smatrajo za glavnega zaupnika maršala Göringa, o katerem se trdi, da je dostopen za pametne predloge, ker ima kot vodja nemške štiriletnice najboljši vpogled v resnično gospodarsko stanje Nemčije. V londonskih nemških krogih priznava, da ponudba ni prišla direktno od angleške vlade, pač pa sta stavila dr. Wohltatu omenjene predloge v zvezi s ponudbo milijardnega posojila dva najožja zaupnika Chamberlaina, ki nista člana vlade, ki pa veljata za najožja svetovalca angleškega ministrskega predsednika. V londonskih krogih tolmačijo to na eni strani kot novo šahovsko potezo Chamberlaina, na drugi strani pa za poskusni balon, s katerim je želel Chamberlain ugotoviti odziv, ki bi ga izzval v Angliji in v inozemstvu kak nov poskus „monakovske“ politike. V tem pogledu pa je jasno, da pri sedanjem mednarodnem položaju nekaj takega ni mogoče niti misliti.

V Parizu skeptični

Pariz, 24. julija. br. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih presoja londonsko mirovno oferto Nemčiji zelo skeptično in vidijo v tem samo poskus vplivanja na nemško javnost. Sodijo pa, da taki poskusi ne bodo imeli zaželenega uspeha, ker smatrajo za docela neverjetno, da bi se na ta način dal izzvati kak razdor med širokimi nemškimi množicami in narodno socialističnim vodstvom. Doktor vtraja Nemčija na tem, da se mora gdansko vprašanje rešiti v duhu njenih zahtev, tako dolgo je izključena vsaka mirna rešitev obstoječih sporov. Poljska ne bo nikdar pristala na nemške zahteve, z nemške strani pa se vsak kompromis odklanja. Zato je po sodbi francoskih krogov edino pravilno, da se mirovna fronta pri-

pravi na vse možnosti razvoja mednarodnega položaja.

Sodba Berlina: Nova angleška perfidnost

Berlin, 24. julija. br. Nemški tisk niti ne registrira londonskih demantjev in ostro zavrača londonski poskus izrabljanja gospodarskih težav, s katerimi se mora baž zaradi angleške politike boriti Nemčija. V londonski mirovni oferti vidijo poskus podkupovanja, ter označujejo to akcijo za najskrajnejšo perfidnost Angležev. Sprejetje angleških ponudb bi po sodbi nemškega tiska pomenilo novo gospodarsko zaslužnje Nemčije. V ostalem pa izražajo v Berlinu mnenje, da gre pri vsej stvari zgolj za maneuver, s katerim je skušal London prisiliti Moskvo k popuščanju.

Samo privatno ...

London, 24. julija. AA. Reuter: Današnji listi se bavijo z vprašanjem posojila, ki naj bi ga Anglija dala Nemčiji. Listi prinašajo izjavo angleškega ministra za prekomorsko trgovino Hudsona, da je govoril z Wohltatom o gotovih možnostih, da se pa vsebina tega razgovora ni točno objavila. Hudson je posebno naglasil, da so imeli njegovi razgovori z Wohltatom popolnoma privaten in neuraden značaj in da sta razpravljala o vseh vprašanjih v zvezi s svetovno trgovino ter možnosti zboljšanja položaja na svetovnih tržiščih. Izdelala sta tudi načrt, kako naj se izvrši zboljšanje položaja svetovni tržišči. Načrt ima več točk ter upošteva razne možnosti. Hudson je naglasil, da bi se Anglija in njene zaveznice odločno uprli vsakemu poskusu nadvlade v Evropi. Anglija in njene zaveznice želijo sporazum z Nemčijo. Kar se tiče gospodarskih vprašanj, je Anglija pripravljena omogočiti Nemčiji dobavo sirovin ter razvoj nemške industrije v službi miru. Načrt, ki sta ga izdelala Hudson in Wohltat, ne predvideva omejitve oboroževanja ter se ne tiče vprašanja Češko-slovaške. Na kraju svoje izjave je Hudson odločno zavrnil vse vesti, da je v načrtu omenjeno vprašanje mednarodnega posojila Nemčiji. O tem ni bilo niti besede v toku razgovorov. Vendar se lahko reče, je dejal Hudson, da je Nemčiji dana nova ponudba za mir. Glede tega vprašanja bo govoril tudi predsednik vlade Chamberlain v parlamentu verjetno še danes.

Sporazum v Tokiju

Popoldne bo podal Chamberlain važno izjavo v spodnji zbornici

London, 24. julija. br. Z veliko napetostjo pričakujejo v političnih krogih za danes popoldne napovedano izjavo ministrskega predsednika Chamberlaina o doseženem načelnem sporazumu z Japonsko. O tem je bila včeraj v Tokiju podpisana skupna deklaracija, ki bo danes popoldne ob 15. istočasno objavljena v Londonu in Tokiju. Danes dopoldne je imela vlada sejo, na kateri je proučila poročilo angleškega poselnika v Tokiju ter odobrila besedilo Chamberlainove izjave, ki jo bo podal v spodnji zbornici.

Po doseženih vestih je Anglija v načelu pristala na to, da prizna Japonski pravico ukrepov za ohranitev reda in miru na kitajskem ozemlju, ki so ga dosedaj zasedli Japonci. Anglija se obvezuje s svoje strani, da ne bo ovirala japonske akcije na Kitajskem niti s protijaponskimi ukrepi, niti s kakšno izredno podporo Kitajcem. Japonska pa se obvezuje, da bo spoštovala angleške pravice na Kitajskem.

Na podlagi tega načelnega sporazuma se bodo sedaj pričela podrobnejša pogajanja o rešitvi tiencinskega spora in o splošnih problemih Daljnega vzhoda, pri čemer pa Anglija slej ko prej vtraja na politiki odprtih vrat, sloneči na pogodbi devetih veslil. Za danes popoldne je napovedana prva plenarna seja angleške in japonske delegacije. Dosedajni razgovori so se vodili samo med japonskim zunanjim ministrom in angleškim veleposlanikom, pri oficelnih pogajanjih pa bodo na obeh straneh sodelovali tudi gospodarski, politični in vojaški strokovnjaki.

Sporazumu z Japonsko pripisujejo v londonskih diplomatskih krogih velik pomen, ker si bo Anglija na ta način izposlovala svobodne roke za morebitne potrebne akcije v Evropi.

Bojazen v Parizu

Pariz, 24. julija. br. V tukajšnjih vladnih in političnih krogih z veliko pozornostjo zasledujejo razvoj pogajanj med Anglijo in Japonsko. Parizke kroge predvsem zanima vprašanje, kakšen vpliv bo imel angleško-japonski sporazum na pogajanja v Moskvi, ki smatra Japonsko za svojega najbolj nevarnega tekmeca na Daljnem vzhodu. Po mnenju parizskih krogov je izven vsakega dvoma, da bo ta sporazum v veliki meri vplival na nadaljni potek po-

gajanj v Moskvi, pa tudi na celokupen mednarodni položaj, ker so vsi mednarodni problemi tako medsebojno povezani, da se ne da niti eden reševati ločeno.

Glavna vprašanja svetovne politike so revizija ameriškega zakona o nevtralnosti, vprašanje konference na Daljnem vzhodu in vprašanje zaključitve pogodbe med Anglijo, Rusijo in Francijo. Vsa ta vprašanja so tako povezana, da je njihova rešitev odvisna od vzajemne rešitve. Značilno je v zvezi s tem tudi pisanje bivšega ministra za letalstvo Piera Cota o pogajanjih v Moskvi. Pier Cote postavlja vprašanje, zakaj se v Moskvo ne pošlita dva izrazita francoska in angleška politika. V pošto bi prišla v prvi vrsti Eduard Herriot in Winston Churchill. V primeru, če bi se tema dvema ne posrečilo uspešno končati pogajanja z Moskvo, bi to pomenilo, da je sklenitev pogodbe z Moskvo nemogoča. Druga, še možna rešitev je po mnenju Piera Cota ta, da se sestanejo šefi generalnih štabov Francije, Rusije in Anglije, ki bi določili tehnične pogoje sodelovanja.

Nemške informacije

Berlin, 24. julija. e. Po vestih iz Tokia je dosežen načelni sporazum v pogajanjih med Anglijo in Japonsko. Sporazum vsebuje zelo dalekosežne sklepe in predstavlja uspeh japonske politike. Po obstojih

Nemško-ruska pogajanja Nadaljevala se bodo žele po končanju pogajanjih v Moskvi

Berlin, 24. julija. e. Po poročilih iz Moskve se bodo gospodarska pogajanja med Nemčijo in Rusijo nadaljevala žele po zaključitvi angleško-francosko-ruskih pogajanj. Čeprav ni nobenega trgovinskega vprašanja v pogajanjih med Francijo, Rusijo in Anglijo, smatrajo, da je boljše, da se na pogajanja med Nemčijo in Rusijo poteka do časa, ko bo Rusija svobodnejša. Čeprav s službene nemške strani ni bil dosedaj izdan noben komunikat o nemško-ruskih trgovinskih razgovorih, se mednarodni krogi trudijo, da bi poživitev trgovinskih odnosov odgovarjala obojestrani-

iz poučenih krogov je dosežen sporazum v naslednjih točkah:

1. Anglija priznava sedanje stvarno stanje na Kitajskem.
 2. Anglija se ne bo protivila ukrepom japonske vlade za dokončno zagotovitev japonske oblasti na Kitajskem.
 3. Anglija se ne bo protivila namenom, ki jih ima Japonska na Kitajskem.
- V berlinskih diplomatskih krogih poudarjajo dalekosežni pomen tega sporazuma za bodoči razvoj mednarodnega položaja in naglašajo, da to stvarno pomeni ukinitev angleške pomoči Kitajski in maršalu Čangkajsku.

Japonske zahteve glede Tiencina

Tokio, 24. julija. AA. Agencija Domej poroča, da bo po pisanju japonskih listov Japonska na današnji konferenci postavila slede zahteve:

1. izročitev štirih morilcev.
2. izgon nezaželenih elementov, ki so preplavili angleško koncesijo, ter vzdrževanje miru in reda v koncesiji.
3. stroga preiskava proti gotovim japonskim elementom v koncesiji.
4. odpust kitajskih častnikov, ki so nasprotniki Japonske.

5. izročitev denarja, ki je deponiran v kitajskih bankah v koncesiji.
6. sodelovanje Anglije pri ureditvi emisije in cirkulacije denarja federalne rezervne banke ter
7. priznanje pravice Japoncev do odškodnine zaradi padca kitajskega denarja.

Krvav spopad v Sanghaju

Sanghaj, 24. julija. AA. Reuter: Po pripovedovanju potnikov je prišlo v Sanghaju do hude borbe med kitajskimi in japonskimi četami. Kakor trdijo Kitajci, se je od delku 3000 rednih kitajskih vojakov posrečilo prodrati v Sanghaj. Japonci so poslali proti Kitajcem v naglici čete z ročnimi bombami ter oklopne avtomobile.

Zaplenjeno srebro na angleškem parniku

Tiencin, 24. julija. AA. Agencija Domej poroča, da je policija preiskala angleški parnik Sianovo na reki Pejho pri Tangkaju. Policija je našla ob tej priliki 3750 kg srebra v vrednosti 3 milijone lejev. Policija je aretirala enega Kitajca, ki je bil član posadke, dragoceni tovor pa zaplenila.

Odločitev v Moskvi?

Jutri se sestane vrhovni svet sovjetov, da izreče zadnje besede

MOSKVA, 24. julija. br. Agencija Tas je danes objavila komunikat, da se bo jutri sestal vrhovni svet sovjetov k izredni seji, na kateri bo proučil pogajanja z Anglijo in Francijo. Iz tega komunikata sklepajo, da je bil na včerajšnjem sestanku angleških in francoskih zastopnikov z Molotovim dosežen sporazum na podlagi najnovejših angleško-francoskih predlogov, ki so, kakor se zatiruje v poučenih krogih, ustrezali željam Moskve. V moskovskih diplomatskih krogih računajo, da bo še ta teden podpisan sporazum, ki ga bo jutri Molotov predložil vrhovnemu svetu sovjetov v odobritev. Tako London kakor Pariz sta zadnje dni zelo pospešila pogajanja, ker želi Molotov prihodnji teden odpotovati na daljši odmor na Krim.

Spori v Francovi vladi

General Jague aretiran — Borba med falangisti in monarhisti

London, 24. julija. AA. Havas. Dopisnik »Timesa« poroča iz Hendaya, da je bil general Jague aretiran. S tem v zvezi pravi list, so nastali neredi v Seviji. Dopisnik »Timesa« poroča dalje da je glavno vprašanje, s katerim se sedaj bavi general Franco, vprašanje imenovanja predsednika ministrskega sveta. Obstojata dve glavni kandidaturi. En kandidat je Serano Sunner, zet generala Franca ter sedanj minister notranjih zadev, drugi kandidat

pa je grof Jordana, podpredsednik ministrskega sveta in zunanji minister. Odločitev je zelo težka, ker zastopata oba zvesta sodelavca generala Franca nasprotna mnenja. General Franco bi želel dokazati, da ni niti za, niti proti falangistom. Daje poročila dopisnik »Timesa«, da namerala finančni minister Andres Amado in pravosodni minister grof Rodenzo podati ostavki.

Strahovito neurje v Franciji

Vihar in toča sta opustošila cele pokrajine

Pariz, 24. julija. e. Po solnčnem vremenu je davi tik pred zoro po vsej Franciji nastalo silno neurje, ki je povzročilo ogromno škodo, ki sega v milijone. V Savoji in vzhodnem delu Francije je padala debela toča, ki je uničila vse kulture, setev in sadje. V nekaterih vaseh je poškodovanih mnogo hiš. V Savoji je opustošena vsa pokrajina. V okolici Aix les Bains je

padala debela toča, ki je pokrila polja več centimetrov debelo. V Chamonixu je bil pravcati orkan, ki je ruval drevesa s koreninami vred. Na mnogih krajih je onemogočen vsak promet. Pokvarjenih in porušenihi je mnogo električnih in telefonskih napeljav in več mest je ostalo v popolni temi. V južnem delu Francije so silno trpeti zlasti vinogradi in tobačni nasadi.

Škofijska palača v Toledu pogorela

Ogenj je nastal zaradi eksplozije kemikalij — Dragoceni dokumenti uničeni

Toledo, 24. julija. AA. Havas: V škofijski palači je nastal požar. Ogenj se je zelo hitro širil ter so morali gasilci podreti ve-

liki most, ki veže škofijsko palačo s katedralo, da bi rešili cerkev. Škofijska palača je popolnoma uničena. Človeških žrtev ni, pač pa je materialna škoda zelo velika. Strokovnjaki mislijo, da je nastal požar zaradi eksplozije kemikalij, ki so se nahajale v lekarni v pritličju palače. Požar ni bilo mogoče pogasiti, ker ni bilo vode. Palača je bila znana zgodovinska stavba. Sam kardinal nadškof Goma je osebnost nadziral reševalna dela ter je zapustil palačo šele okoli polnoči, ko je bilo že jasno, da je izgubljeno vsako upanje, da bo mogoče palačo rešiti. Dragocena biblioteka z velikim številom rokopisov in dokumentov iz prvih krščanskih časov Španije je bila rešena. Strokovnjakom je posebno žal, da je bila uničena slavna dvorana kanonikov, ki je bila umetniško in zgodovinsko najdragocenejši del palače.

Suša tudi v Ameriki

New York, 24. julija. AA. Havas: Velika suša je povzročila ogromno škodo v po-

Izjava belgijskega kralja Leopolda

Liege, 24. julija. e. Belgijski kralj Leopold je imel včeraj o priliki proslave 100-letnice nekake rudarskega podjetja govor, v katerem je izjavil, da je Belgija odločena ostati izven vsakega konflikta, v kolikor ne bi ogrožal njenih pravic. »Z orožjem v roki ostanemo svoji gospodarji«, je izjavil kralj, »in edinstvo Belgije bo omogočilo, da bomo gledali v bodočnost z zaupanjem!«

Aleksandretski sandžak izročen Turčiji

Ankara, 24. jul. e. Aleksandretski Sandžak je bil včeraj v smislu francosko-turškega sporazuma s strani francoskih mednarodnih oblasti oficelno izročen Turčiji. V navzočnosti ogromne množice ljudstva so včeraj jutraj zadnje francoske čete zapustile aleksandretsko ozemlje. Obenem so na vladnih poslopih in vojašnicah razobešili turške zastave in jim izkazali čast. Razvili zastav je prisostvovala turška službena delegacija in francoska mandatna oblast, ki je turškim oblastem izročila vso upravo. V proslavo tega dogodka so se po vsej Turčiji pričele tridnevne narodne svečanosti.

Izselitev Nemcev iz Južne Tirolske

Rim, 24. julija. e. Po informacijah polslužbenega lista »Provincia di Bolcano« je v smislu italijansko-nemškega sporazuma Nemcem prepovedano, da bi se naseljevalo v Južni Tirolski. Sporazum predvideva poleg prisilnega tudi prostovoljno izseljevanje južnotirolskih Nemcev v Nemčijo. Izseljevanje se bo izvedlo postopno. List zatiruje, da ne bo izseljevanja v množicah. Nemci, ki se bodo prostovoljno izselili iz južne Tirolske, bodo dobili odškodnino tako od Italije, kakor od rajha.

Nočne vaje s posebno razsvetljavo v Londonu

London, 24. julija. (Reuter). V minuli noči so se vršili poizkusi s posebno razsvetljavo v londonskih luki. S pomočjo posebnih žarnic so razsvetlili luko tako, da je ni bilo mogoče videti iz zraka. Sest parnikov je za časa vajo izkrcavalo blago, medtem ko so letala letela zelo nizko ter fotografirala tok operacij. Ministrstvo za mornarico je takoj začelo proučevati rezultate poizkusov. Ti poizkusi imajo veliko važnost za primer vojne.

Incident na bolgarsko-turški meji

Sofija, 24. julija. e. Snoči je po Sofiji krožila vest, da je nastal na turško-bolgarski meji težak incident. Več turških vojakov, ki so prišli čez mejo, je bilo ustreljenih. Zaradi teh vesti je vojno ministrstvo izdalo naslednje uradno poročilo:

»Dne 21. julija ob 22.30 so med stražnicama 9 in 10, nahajajočima se v področju Svilengradске obmejne čete, bolgarski granicari opazili, da sta dva oborožena človeka prišla na bolgarsko ozemlje. Granicariji so ju pozvali, naj počakata, a ker se nista odzvala, so streljali. Eden izmed obeh neznanec je nato pobeignil na turško ozemlje, drugi je bil pa hudo ranjen in so ga granicari ujeli. Obojestranske obmejne oblasti so naslednjega dne ugotovile, da sta bila to dva turška vojaka. Mešana komisija je tudi ugotovila, da so se bolgarski granicariji strogo držali predpisov in da jih niso kršili. V tem smislu je bil tudi sestavljen skupni zapisnik.«

Ko so novinarji vojnomu ministru generalu Daskalovu javili, da se v Sofiji govori, da je padlo 20 turških vojakov in da jih je bilo 80 ranjenih, je minister šaljivo odgovoril: To je bilo prejšnji dan, ko na meji ni bilo nobenega spopada.

Festival v Hamburgu

Hamburg, 24. julija. e. Včeraj je bil v Hamburgu na zelo svečan način zaključen peti kongres proslave narodno socialistične organizacije Kraft durch Freude. Na trgu Adolfa Hitlerja je bila prirejena veličastna smotra, katere so se udeležile vse nemške in tudi tuje delegacije, ki so defilirale pred maršalom Göringom in ministrom za delo dr. Leyem. V sprevedu je korakala tudi jugoslovenska dijaška folkloristična skupina pod predsedstvom Mage Magaziničeve, ki je krenila pred službeno tribuno, na čelu spreveda noseč jugoslovensko trobojko. Občinstvo je navdušeno vzklikalo Jugoslaviji. Na dveh svečanih predstavah, pri katerih je bilo 15.000 gledalcev in na katerih so te delegacije izvajale svoje ples, se je jugoslovenska skupina odlikovala s svojimi lepimi plesi in folklorističnimi motivi bogatih narodnih noš. Vodja jugoslovenskega konzulata v Hamburgu, podkonzul Bogić je priredil na čast jugoslovenski skupini sprejem.

Borzna poročila.

Curib. Beograd 10, Pariz 11.7375, London 20.7425, New York 443, Bruselj 75.30, Milan 23.30, Amsterdam 237.10, Berlin 177.80, Praga 15.15, Varšava 83.50, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25.

Kaj je s sladkorjem?

Nihče noče biti kriv, da sladkorja primanjkuje, pač pa dolže drug drugega

Ljubljana, 24. julija. Pomanjkanje sladkorja je zbudilo živahne komentarje v mnogih gospodarskih listih. Nekateri skušajo zagovarjati zasebne sladkorne tovarne, drugi udrinajo po državnih tovarnah, a nekaj je upalo pokazati tudi naravnost na sladkorni kartel, ki je baje zelo mogočen, kar čuti celo državne tovarne sladkorja. Ljudje pa, ki so neposredno prizadeti zaradi pomanjkanja sladkorja, se zanimajo za krivice samo, kolikor se morajo; konzumente bolj zanima, kdaj bodo odpravljene nevednosti, kakor kdo jih je povzročil. Ljudje vedo sami dobro, da nekaj ni v redu, ko se dogajajo takšne neprijetnosti. Splošno je znano, da naše sladkorne tovarne ne delajo s polno kapaciteto ter da bi naša država lahko celo izvažala sladkor. V naši državi tudi zelo dobro uspeva sladkorna pesa in bi je lahko pridelovali poljubne količine. Pridelovalci so pa začeli opuščati pridelovanje sladkorne pese, ker imajo vsako leto težave s prodajo. Tovarnarji, odnosno sladkorni kartel, se seveda izgovarjajo, da niso krivi pomanjkanja sladkorja ter da kmetje niso začeli opuščati pridelovanje sladkorne pese zaradi nizkih cen. Zda ni nihče kriv, pač pa obdoljujejo vsi drug drugega.

Marsikdo se čudi, zakaj so nastale težave tudi z uvozom sladkorja po vseh zagotovilih, da bomo lahko uvozili sladkorja kolikor ga bomo potrebovali, ne da bi nastal na trgu zastoj. Koliko sladkorja bi bilo prav za prav treba uvoziti, je težko reči, saj so »dobro poučeni krogi« navajali razne številke. Nekateri so trdili, da bo treba uvoziti najmanj 1200 vagonov sladkorja, drugi, da ga bo 600 do 800 vagonov dovolj. Tega prepira še vedno ni konec, a medtem se je razvila tudi debata, kdo naj sladkor uvaža. Uvažati so ga hotele zasebne sladkorne tovarne, ali kartel. V našem sladkornem kartelu so udeležene češke sladkorne tovarne in ker bi uvažali češki sladkor, je bilo razumljivo, da bo skušal izvoz prevezeti kartel. Za uvoz sladkorja iz Češko-Moravske so se pa odločili že zaradi tega, ker je imela naša država velike terjatve do protektorata. Na pri-

stojnih mestih so skušali uvoz prepustiti državnim sladkornim tovarnam. Toda vedno dovoljenega uvoza (v celoti 600 vagonov) je prevzel kljub temu kartel. Državne tovarne so morale zdat, če so hotele prodajati sladkor, kupiti ga od kartela. Kartel pa seveda ne prodaja blaga brez dobička. To pomeni, da od snižane uvozne carine na sladkor ne bodo imeli konzumenti nobene koristi, pač pa kartel dobiček. Pri tem pa bodo trpele škodo še državne finance.

Vendar to končno še ni najhujše; hujše je, da prav zdat, ko bi bila poraba največja, sladkorja ni naprodaj, namreč sladkorja za vkuhanje. Zaradi tega niso prizadeti samo konzumenti, temveč tudi sadjarji. Letošnja sadna letina je zelo dobra in na pristojnih mestih že od pomladi razmišljajo, kako bi spravili čim več sadja v denar, odnosno kako bi ga konzervirali, da bi ne propadalo neizrabljeno. Razumljivo je, da vsega sadja ne moremo izvažati, zlasti ne nekaterih vrst in nekoliko slabše kvalitete. Največji konzumenti sadja so meščani v večjih mestih, kar nam dokazujejo zadnja leta številke o uvozu sadja v mesto. Edino v mestih je še nekoliko več ljudi, ki kljub vsemu kupujejo dragi, predragi sladkor. Sladkorja pa zdat ni. Sadja za vkuhanje je naprodaj dan za dnem več, gospodinjje pa hodijo po trgovinah povpraševati zama po sladkorju.

Nekateri trgovci sicer odobravajo, da so s pristojnih mest zagotavljajo konzumente, da bo sladkorja dovolj ter da ga bo ob pravem času dovolj uvoženega, ko bo pošel domači. Če bi se namreč ljudje ball, da sladkorja ne bo, bi se mnoge gospodinjje zalagale z njim čez mero, kakor da se pripravljajo na vojno. Tedaj bi sladkor še prejel pošel, ker bi si ljudje delali doma po nepotrebnem zalogo. Prizadebi bi bili za mi konzumenti, a tudi trgovci, kajti gospodinjje, zlasti tiste, ki jemljejo blago na knjižico, bi kupovale sadkor n akredit. Tako bi trgovci morali še dalj čakati na denar.

V resnici je bilo prav da ni prišlo do vzneirjenja med kupci, nikakor pa ni prav, če so ji hvaleži za nos.

skosti kuhinjo v drugo sobo, klicat mabo Tereziro. Ker se je pa prav ta čas pripravljala k nevihti, je Tereziro mislila, da se bliska in potolašila je staro ženo. Komaj se je pa slednja vrnila v svojo sobo, je zaslišala razbijanje šip na oknu. V naslednjem trenutku so se vdrli v sobo trije roparji, oboroženi z lovsko puško in noži. Prestrašeni ženi so zaklicali: Denar ali življenje!

Pečolarjeva se je roparjev tako ustrašila, da niti krikniti ni mogla. Roparji so ji grozili nekaj časa s noži, potem je pa jel eden streljati po njej. Prva krogla se je zarila v vrata, druga jo je pa oplazila po glavi, da je jela krvaveti. Vendar se ji

je pa posrečilo zbežati skozi vrata v kuhinjo in od tod v stajo. Med streljanjem in krkanjem se je posrečilo Tereziro Pečolar in druge sobe še pravčasno pobegniti k dekli v gospodarsko poslopje. Ko je hlapec zaslišal strelje, je prihitel pogledat, kaj se je zgodilo. Čim je opazil roparje, je odhitel po orožnike. V bližini hiše je pa nekdo zaklical nad njim, kam tako hiti, udaril ga je po roki. Tam sta namreč stala na straži dva roparja.

Ta čas so roparji v hiši vse premetali. Videč, da prihajajo orožniki, so pobegnili v noč. Odnegli so 1490 din, uro, perilo, dežnik in še nekaj stvari. Orožniki so jo takoj ubrali za njimi.

Škofjeloški Sokol je nastopil

Učinkovita sokolska manifestacija v Škofji Loki

Škofja Loka, 23. julija. Na veliko letno telovadnico Škofjeloškega Sokola so danes popoldne zopet hitele množice Sokolov, Sokolice in prijateljev sokolstva, da prisostvujejo javnemu telovadnemu nastopu. Privedite je dosegla v vsakem pogledu časten uspeh, še lepši pa bi bil, da ni nagajalo vreme. Gostje so prispele predvsem iz škofjeloškega okraja, pa tudi druge sokolske ednice vedo ceniti delo Sokola v Škofji Loki. Imeli smo v svoji sredi poleg Gorenjcev tudi Ljubljančane.

Nastop sam je pričel ob 15.30 s pozdravom državnih zastav, ki jo je ob spremstvu naraščajkega in članskega priprave prisel na telovadišče br. Zontar Francelj. Visoko je zaplaval naša trobojnica, ko je odigrala vojaška godba najprej državno himno, potem pa še pesem sokolske legije, ki jo je pela sokolska množica z navdušenjem. Telovadni del priveditve je otvorila oboja deca: dekci z belimi obroči in deklice z modrimi rutami, kar vse se je prelivalo v mikavno skladnost mladih, ki je prikazala svoje proste vaje zelo lepo. Zlasti je ugalajo vmesno petje naših domačih pesmi. Zelo učinkovit je bil stafetni tek, potem je nastopil moški naraščaj, nakar so članice z vajami, ki so spričlo melodiozne godbe tem bolj ugajale, prikazale ubranost, ki je gledalce po pravici navdušila. Pestra slika telovadnega vrvenja je bila naslednja točka: člani in

oboji naraščaj, ki so nastopili posamič na krogih, konju, bradli in drogu, dočim je oboja deca izvajala mnogo vselega razpoloženja s svojimi igrami. Vse pohvale vreden je bil nastop ženskega naraščaja. Občudovalni smo izbrano vrsto, ko je kazala vrhunske vaje na krogih. Vihar zaslužnega priznanja so želi tudi člani, imponentna skupina nad 50 telovadcev, ki so nastopili s prostimi vajami. »Domovini zdravje« je bila poslednja točka. Zbrali so se na telovadišču vsi nastopilci oddelki, praporščaki so posegli po praporih in med igranjem himne »Hej Slovanie« je bil nastop zaključen, nakar se je razšla množica proti mestu. Telovadni nastop je pokazal, da se posveča pri sokolskem Sokolu tudi telesno vzgojnemu delu vsa pozornost. Nastop so posetili poleg številnih pripadnikov domačega sokolskega društva tudi odlični gostje. Posebej naj omenimo sreskega načelnika g. Mateja Kakla, pomočnika poveljnika I. plan. polka, polkovnika g. Milosa Gladovica s številnimi članki in damami, starostre sosednih sokolskih društev itd. Po nastopu je bila v vseh prostorih Sokolskega doma domača zabava, ki je tudi s svoje strani doprinesla k animiranosti. Tehničnemu odboru loškega Sokola z načelnikom br. Bizjakom Dominkom moremo izreči toplo priznanje za željo, naj vodi naše vaditelje tudi v bodoče v enako navdušenje za sokolske ideale, kakor doslej. Zdravo!

Učiteljski protialkoholni tečaj zaključen

Za zaključek so si tečajniki ogledali še dečji dom na Rakitni

Ljubljana, 24. julija. Kakor smo že poročali, se je vršil na ljubljanskem učiteljskem pod okriljem Lige proti alkoholizmu počitniški protialkoholni tečaj za učitelje in učiteljice. Za tečaj je vladalo med učiteljskim velikim zanimanjem, a je mogla liga ustreči le 64 prijavitelcem in prijavitelkam, ki so ves čas petdnevnega tečaja z neumorno pozornostjo sledili strokovnim predavanjem. Medtem so si tečajniki ob popoldnevih ogledali tudi markskate zanimive zdravstvene in socialne ustanove: zdravstveni dom v Lukovici, njegovo otroško naselbino in sanacijske naprave, potem socialno politične ustanove ljubljanske občine in končno počitniški dom kraljeviča Andreja v romantični vasi Rakitni. Ti ogledi so bili poleg koristnega spoznavanja zdravstvenih in socialnih naprav obenem tudi prijeten odhiti po napornem teoretičnem delu pri dopoldanskih predavanjih. V soboto, zadnji dan tečaja, so predavali še ravnatelj Higienkega zavoda dr. Ivo Pirc o šolskih kuhinjah, njih namenu in pomenu, univ. prof. Aleksander Maklevec je tolmačil pravne urede, ki ščitijo mladino pred alkoholizmom, a Vojko Jagodič, ki je bil na tečaju najpogostejši predavatelj, je govoril o praktičnih smernicah za raziskovanje alkoholizma med šolsko mladino.

Popoldne pa so se tečajniki odpravili z avtobusi na Rakitno, da si ogledajo počitniške domove šolske poliklinike. Tam je bil tudi uradni zaključek tečaja. Izletnike je sprejela zaščitna sestra g. Kecljeva, ki je ljubezno razkazala in razložila izletnikom vse naprave, hišni red in pa razpoloženje otrok, ki jih ima poliklinika zdat v poletnih mesecih na letovanju. More se reči, da je zanje v vsakem pogledu najlepše poskrbljeno. Mimo zdravstvenemu temeljito preračunane hrane imajo otroci — pravkar jih oskrbujejo 83 — v dveh novih in prikopno urejenih domovih, ki stoji nekaj korakov oddaljeni od vasice Rakitne, 800 m nad morjem, lepe trate in izlete na kotlino obdajajoče hriboče, pa streljaj oddaljen kopalni bazen za zadostno življenje na svežem zraku. Čeprav vladajo strog red in disciplina v koloniji, sta

samo dve točki te discipline od otrok gledani po strani: popoldanski počitek, ki bi moral biti spanje, a do njega ne pride in pa umivanje. Toda tega, kar ji sicer ni po volji, otroci vendar ne zametajo popolnoma in tako gre vse v najlepšem redu. Dasi se je v preteklih letih še pojavljala kakšna bolezen med njimi, ji zdat skoro ni več sledu. In čeprav je mladina prišla na ta odhiti precej krmeljiva, si je v skrbni oskrbi že precej opomogla. Tehnica v ambulanti je že lahko zaznamovala nekaj več teče, tako da je bilo med gručo otrok zalediti le še prav redke ki se jim še poznajo znaki oslabiljenja. Do kraja počitnice na koloniji pa se bodo tudi ti gotovo pridružili tistim, ki že zdat cvetijo in zagoreli skačejo brezskrbno okrog igralnih naprav, po tratah in bazenu.

Vse to so mogli tečajniki z zadovoljstvom vzeti na znanje, z edino željo, da bi bilo takih domov čim več na razpolago, da bi se mogla vsa naša zdravstveno ogrožena mladina v času počitnic čim bolj okrepiti.

Po večerji, s katero je liga ljubezno postregla tečajnike in tečajnice, je imel najne zaključni nagovor ravnatelj dr. Pirc. V svojem govoru je naglasil zahvalo lige za pozornost, katero so tečajniki posvetili delu tečaja, nato pa je izrazil upanje, da se bodo po vrnitvi na svoje domove oklenili dela proti alkoholizmu po iniciativah, ki so jih sprejeli na tečaju. V imenu vseh tečajnikov se je učitelj Ivo Švarc zahvalil ravnatelju za prirejeni tečaj in objubil v imenu svojih tovarišev in tovarišic, da se bodo ravnali po novem znanju, nabranem na tečaju in da bodo vedno stali na strani lige v njenem boju proti alkoholizmu.

Po prijetnem pomenku z deco, ki si je z zanimanjem ogledovala nenadne goste, ki so takoj našli z živahnim družbenim tesen kontakt, so se tečajniki pod večer spet odpravili proti Ljubljani, polni najlepših vtisov o počitniškem domu kraljeviča Andreja in o vasi za Krnovim hribom, kjer se prijetno domuje na poletnem odhiti in kjer je tudi za zimo gotovo eden najlepših smučarskih terenov v bližini našega mesta.

Pošteno se je ohladilo

Ljubljana, 24. julija. Mnogi so delali lepe načrte, kako bodo preživeli nedeljo v naravi, odnosno v kopališčih. Oddiha in hladila so se še tem bolj veselili, ker je bilo v soboto neznošno sopparno. V soboto popoldne se je zelo pooblačilo in pričakovali smo nevihto, a proti večeru se je zopet zjasnilo. Ponoči je padlo nekaj kapelj dežja in dopoldne je tudi nekaj časa rosilo. Vendar ni bilo niti toliko dežja, da bi spral pošteno prah s cest. Dežja si žele že nekaj časa kmetje in vrtnarji. Julij je bil doslej nenavaden suh, pravo nasprotje junija. Toda čeprav ni bilo dežja, se je ozračje naglo zelo shladilo, tako da je bilo davj vpravo hladno. To je nenavaden pojav poleti; navadno postane hladno pri nas le po močnejšem dežju. Ljudem se je večerjajše prijetno hladno vreme prilagelo, marsikomu se celo bolj kakor bi se mu kopanje. Samo po sebi se razume, da so bila kopališča povsem prazna. Lastniki kopališč so bili zelo razočarani, pa tudi okoliški gostilničarji niso zadovoljni. Čeprav so bili meščani doma, je vladalo v mestu skoraj vse dan še večje mrtvilo kakor ob najbolj vročih dneh. Kdove, kje so se skrivali meščani.

Posebno občutna je bila ohladičev na Gorenjskem ob vznjožu naših planin. Tam je bilo tudi mnogo več dežja. V soboto zvečer se je jelo onstran Julijskih Alp močno bliskati, kmalu je začelo tudi grmeti in prihrumela je nevihta z dežjem. V gorenjskem kotu je deževalo v presledkih večerjaj vse dan in še pozno v noč. V petek in soboto je pritiskala silna vročina, večerjaj je bilo pa tako hladno, da je letovišarje posteno zeblo. Temperatura je padla čez noč skoraj za 20 stopinj.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 24. julija. Janec Kupnik, star 40 let, po poklicu delavec, a brez posla, stanujoč v Lučah, je že dolgo razmišljal, kako bi na lahek način prišel do denarja. V soboto se je pripeljal v Ljubljano, si pripravil nabiralo polo, ki jo je opremil s ponarejenim žigom prostovoljne gasilske čete v Veliki Loki in jel je pobirati prostovoljne prispevke. Kupnik je obral najprej nekaj gostiln, kamor navadno zahajajo Dolenjci, nato je stopil še v nekatere trgovine, slednjaj pa je posetil še nekaj zasebnikov in tako spravil skupaj že do popoldneva blizu 200 din, od katerih jih je polovico hitro zapil. Opolgumljen po pijaci, je kasneje spet odšel »na delo«, a ga je na večer ustavil stražnik, ki ga je aretirjal. Pri Kupniku so našli ponarejeno nabiralo polo in sleparije seveda ni mogel tajiti. Vtaknili so ga v zapor, moral pa se bo zagovarjati še pred sodiščem.

Pred vojaškim skladiščem v Kobariški ulici je stražnik ponovil opazil tri sumljive moške. Dva sta pobegnila, čim se je stražnik pojavil v bližini. Pobegniti je skušal tudi tretji, pa ga je stražnik prehitel in zgrabil. Arretiranec je bil 50letni France Grmovšek, po poklicu delavec, stanujoč nekeje v Vodmatu. Grmovšek je priznal, da je nameraval s tovarišema vlomiti v vojaško skladišče in je vzel v ta namen s seboj tudi ročni voziček, na katerem je nameraval odpraviti nakradeno blago. Grmovšek je moral v zapor, njegova pajdaša pa varnostni organi še iščejo.

V Rožni dolini so vlomili obiskali shrambo Borisa Florjančiča in mu ukradli več parov novih čevljev, več parov galos in snežki ter nekaj drugih predmetov v skupni vrednosti 1110 din. Za vlomilce manjka zaenkrat vsaka sled. Mohor Jošt iz Celja je prijavil, da mu je tak ukradel iz avtomobila damski plašč in pa zavoj, v katerem je imel 5 m rožastega damskega blaga. Jošt je pustil svoj avto nezaklenjen pred kavarno »Evropa« na Tyrševi cesti. Oskodovan je za 1300 din.

Na veselejšino so vdrli neznanzi v paviljon Valentin Grošjeve in ji odnesli več orodja, 5 vodovodnih pip, železen podstavček, 6 svinčnih cevi, nekaj pokromanih palic in nekaj števlin, v skupni vrednosti 2500 din.

Iz šostanja

Fodorjeva »Matura« na sokolskem odru. Lepaki, ki so vabili k uprizoritvi »Mature«, so tudi povedali, da bodo igrali mlajši sokolski igralci, ki so se na pozorišču kulturnega udejstvovanja že večkrat uspešno pokazali, med drugim tudi v »Pesmi s ceste«. Dočim je v tej trodejanjski nastopilo vsega 6 igralcev, je sobotna »Matura« zajela številnejšo igralsko družino: 18 oseb. Bila bi torej škoda, če bi trud, ki ga je to razmeroma težko in obširno uredsko delo zahtevalo, ne našel v občinstvu pravega zanimanja in razumevanja. Ko so se v soboto zvečer odprla vrata dvorane, so gledalci komaj kapljali med stole — stara bolezen šostanjske publike — no, ob devetih je bila dvorana popolnoma zasedena. Da se je predstava malo kasno pričela, je kriva tudi majhna nezgoda enega igralca: k sreči pa ni bila nevarnega značaja. Zavesa se je odprla, »Matura« je stopila na oder. Kakor že rečeno, Fodorjeva komedija ni majhna stvar. Kolikor se delo ne pogloblja, ne zajeda v problem, se razteza v zunanjo pestrost, kolikor ne postavlja pred gledalca problema, prinaša zanimive karikature. V živih in dobro zadetih ljudih je največja vrednost igre. K popolnem uspehu Mature so pa največ pripomogli dobri igralci in pa primeren čas: konec šolskega leta in počitnice. Na pragu teh dveh se dogajajo vsa tri dejanja. Prvo mesto gre seveda igralcem. Domala vsem. Gledali in poslušali smo vseskozi odlično Ano Matejevo (Dragica Sumerjeva), razgibano Katjo Slaperjevo (Marija Medvedova), na moč strogega matematičar dr. Vrtača (Blaž Roka), bliskovito Mozolcevo (Dragica Kurmkova), segavega slugo Tonija (Arzenek Tone), dobrodušnega filozofa Cebulo (Perovec Franjo), umirjenega in avtoritativnega ravnatelja Dvornika (Karel Destovnik), pa še: naravoslovca Vidoviča (Placerja), profesorje Strka (Kost), Sisko (Naglič), Zverovo (Vido Bajtovo), Ottona Kranjca (Veinger) in končno osmoške: Dora Voglarjeva (Mirjalj Miljenka), Sonja Maljaveja (Hilda Novakova), Tatjana Sirkova (Tatjana Kurmkova) in Nada Kolarjeva (Pepeca Razborknikova). Skratka: nastopil je simpatičen in mnogo obetajoč igralski ansambel. Prav in dobro bi bilo, ako nam bo kmalu pripravil novo stvar; tokrat morda kako aktualno dramo. Tudi tem mladim naj velja: vinnograd je velik delavec pa malo.

Javna stranišča, ki niso javna

Gornja Radgona, 20. julija. V delokrog teljskega prometnega in olepševalnega društva spada brez dvoma tudi ureditev stranišč, zlasti v letoviških krajih. Ko je bilo v obsejnem trgu Gornja Radgona pred 3 leti ustanovljeno tujsko prometno in olepševalno društvo, si je med drugimi nalogami nadelo tudi to, da se na prometnih križiščih kakor ob obsejnem murekem mostu, kjer vlada navadno precejšen osebni promet posebno ne radi tega, ker je tu tudi avtobusno postajališče, ter na trzišču na Spodnjem grisu, oskrbi naprava in ureditev javnih stranišč. Ravno to društvo je izposlovalo, da je bila pred pričetkom gradnje carinske stražnice ob obsejnem murekem mostu ter javne tratičnice na Spodnjem grisu predvidena tudi naprava dveh javnih stranišč, katerih pomanjkanje se je radi precejšnjega prometa že davno opazilo. Ta načrt je bil slednjaj deloma tudi uresničen ter so bila pri carinski stražnici ob obsejnem murekem mostu, kakor tudi pri tratični na Spodnjem grisu zgrajena stranišča, toda na skritih mestih in brez vsake označbe, da so to javna stranišča. Jasno je, da se takih zakonitih stranišč javnost ne upa in ne more posluževati, zlasti ne tuji, katerim razmere niso znane. Ta stranišča, ki so sicer namenjena v prvi vrsti javnosti, služijo sedaj na mostu edino službojučim obsejnim organom, ki jih imajo vedno pod ključem, na trzišču pa zakupnikom tržničnih lokalov.

Ker pa so bila ta stranišča zgrajena s denarjem, ki je javna last, bi bilo nujno potrebno, pa tudi logično, da se v to svrhu tudi uporabljajo, kar bi bilo edino mogoče, ako bi se na vidnih mestih primerno označilo, da so to javna stranišča.

Podoben je tudi s javnim kopališčem ob Muri na Tratah, kjer je stranišče podnevi zaklenjeno in pod ključem, namesto da bi bilo vse dan odprto pod nadzorstvom kopališčnega mojstra ter na razpolago številnim kopalcem, ki plačujejo predpisane pristojbine.

Boleznica

KOLEDAE
Danes: Ponedeljek, 24. julija katoličani: Kristina

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matice: Jeta brez rešetk
Kino Sloga: Kamjenci
Kino Union: Sel ljubem
Kino Moste: Dobra zemlja in Tajnstvo na ulici
Kino šlika: Kneginja Tarakanova

DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, mr. Hočevar, Celovška cesta 62, mr. Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Opod sita

Dragi gospod Spectator, želite si odmevov vsepovsod ter da bi vaše besede ne ostale glas vpiokeže v puščavi, dovolite torej tudi ta skromen odmev. Napisal ga je moralist in sicer moralist pristnega kova, kakršne se ne pohašuje ob pogledu na golo kožo in ki ne nosi pri kopanju viteških oklepa. Kar se tiče morale v kopališčih, nisva poklicana govoriti o nji. Če vi sovražite kopališča, zdravje, sonce in snago, bodo vaši nazorji o morali naleteli na nezasišen odpor, čim boste začeli klatiti tako debele; spomnite se na rek, da je umazanemu vse umazan! Dandanes kopanje ni več greh proti splošnim običajem in marsikomu se zdi bolj nemoralno, če kdo hodi v naravo v tej vročini z dolgi spodnjimi hlačami, zadržanjenim vratom in izbuljenimi očmi, ki v sladostni gorenčnosti moralistov srednjega veka išče greha ter ga golo kožo spravi v bolešno ekstazo. Večji greh je, če si zavahiš dolge hlače in čofas skrivaj v liskem Vintgarju v vodi.

Ne, ne, govoriva raje o morali v kopališčih! Ni treba debate, znano je dovolj, da se za zaprtimi vrati, ki jih priporočate tudi vi, dragi Spectator, ali šklece izza grmovja, dogaja več greha kakor v javnih kopališčih.

Vznezirjajo vas »nesramno prilagajoči se kopalni kostumi«. Čemu neki, ali mislite vedno samo na greh, ali vidite odprti pekel in nebo povsod, kjer se zagledate v žensko? Tako malo odporni ljudje proti skušnjavam bi žensk sploh ne smeli videti, niti ne oblečenih v potapljaške obleke. Zato, kar se tiče racij, bi bilo treba poloviti po kopališčih takšne zakopaljske »aspektorje«. Ne smeli bi jim dovoliti ogledovati si kakršnekoli kose, tudi ne v usnjarni predelane, da o zagoreli koži sploh ne govorimo. Kar se pa tiče »zamorcev«, ali je bilo vam dano na izbiro, da postanete črnci ali rdečkazec?

Hudo mi je pri srcu vselej, ko moralo zagovarjajo takšne vrste moralisti, gospod Spectator, zato vas prosim, vsaj ne govorite več o morali in zlasti ne pišite o nji v tej vročini!

Iz Maribora

Počastimo spomin generala Maistra. V sredo 26. t. m. ob pol 9. uri dopoldne bo v tukajšnji franciskanski cerkvi maša za dušnico ob peti obletnici smrti osvoboditelja Maribora generala Rudolfa Maistra. Maistrovi borci in tudi drugo nacionalno obdobje se zbere v sredo 26. t. m. ob pol 18. na mestnem kopališču na Pobrežju, kjer bo ob grobu generala Maistra spominška svečanost, pri kateri sodelujejo tudi naši vrli jadranovci. Ob tej priliki bodo Maistrovi borci položili na grob svojo geslo nesmrtnosti voditelja in generala Rudolfa Maistra lepe spominške vence. Počastimo v čim večjem številu spomin nepozabnega in prvega našega narodnega generala ob meji!

Naplavljeno truplo nesrečne utopjenke. Pri Sv. Marku niže Ptujja je naplavila Drava truplo 15letne dijakinje Miroslove Severjeve, ki je v nedeljo 16. julija utonila v Dravi na pobojski strani. Značilno za tragično usodo nesrečne Miroslove Severjeve je, da bi bila že svojčas skoraj utonila v Dravi, pa jo je neka plavalica rešila v zadnjem hipu gotove smrti. Miroslava Severjeva se je tedaj po srečni rešitvi zaobjubila, da ne pojde nikdar več v Dravo. Toda silna vročina preteklega nedelja je izžvalila v dravsko valovje, kar je bilo zanj usodno.

Krvav pokol v Slov. goricah. Včeraj je bilo pri Sv. Ani v Slov. goricah žegnanje. Fantje so se zbrali pred Senekovičevim gostinjo in se začeli pripravljati, nenadoma so se pa stegli 10 fantov se je oborožilo s koli in napadli so nekega kmečkega fanta ter ga pobili na tla. Še na tleh ležečega nezvestnega so nato pretepali naprej. Ko so videli, da se žrtve ne gane več, so se stegli sami med seboj in nastal je pravcati pokol. Pet ranjenecv so prepeljali v domo oskrbo. Glavne pretepeče so orožniki že zaprli.

Pri prli mrtov. 53letni hlapec Anton Hrenič iz Krčevine si je pognal kroglo naravnost v srce. Bil je pri prli mrtov. Vzrok samomora ni znan.

Premestitev. Kontrolor g. Ivan Košček je premeščen iz Cankove v Maribor. — 55 stopinj Celzija je bilo v soboto v Mariboru v — globoki seni.

Iz Radvanja. Marijva sokolska četa v Radvanju je z lepim uspehom uprizorila Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. — Iz učiteljske službe. Premestjeni so: I. Zmavec iz Cankove v Lehen, Emilija Gerbec iz Spodnjih Slavev v Mežico, Elizabeta Petrič iz Orehovce v K. Sv. Urbanu, pri Ptujju, Emilija Pirnat iz Krizevcev na Ptujsko goro, Neža Kozoderc iz Stare ceste na Ptujsko goro, Anton Šmodič iz Hajdine v Ptuj.

Napredovanje. Ravnatelj na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru g. Jož Pridl je napredoval v 4. L. skupino, banovinski kmetijski ekonom pri sreskem načelniku Maribor domi drag Jožp Novak v 8. po. lošajno skupino.

Iz Trbovalj

Dragi Tone: Pridi takoj domov in dobi vse papirje, katere rabiš, tudi jaz sem še dobil dobro mesto na tibi. Trbovalja. —

Pravilno taksiranje pooblastil

Ljubljana, 24. julija. Često menjavanje taksnih zakonov in predpisov povzroča že samo po sebi precej zmede; k temu pa še pride nepravilno tolmačenje in nepoznavanje taksnih predpisov ter stroge kazni za odgovorne činitelje, ki bi sprejemali premalo kolkovane vloge s prilogi. Vse to pa gre končno na rovaš in občutno škodo prizadetih strank. Teko so n. pr. do zadnjega časa pobirala razna sodišča in druga oblastva nepravilno takso za pooblastila, ki je že itak izredno visoka (30 din) od vsakega pooblastilca posebej po 30 din glede na to, da takšni zakon izrečno navaja, v katerih primerih je treba pobirati takso za vsakega podpisnika pooblastila posebej in v katerih ne. Razpis ministrstva financ oddelek za davke z dne 17. aprila 1927 št. 5790, ki pravi doslovno: »Kadar izda več oseb pooblastilo kakoli osebi za isti posel ali če se pojavi več oseb kot samostojno interesirana stranka, se plača enkratna taksa iz tar. post. 16 zakona o taksah.« je še vedno v veljavi. V takih primerih se kolkuje pooblastilo ne oziiraje se na število podpisnikov pooblastila le samo s kolekom za 30 din.

Kljub temu jasnemu pojasnilu pa so nekatera sodišča še naprej pobirala od vsakega podpisnika pooblastila posebej po 30 din tako, da je moral n. pr. pri desetih podpisnikih, tudi je šlo samo za eno in isto zadevo, biti koljkovano s takso 300 din, mesto 30 din, na škodo prizadetih strank torej celih 270 din. Ako je pripadla taka vloga na sodišče s pooblastilom, koljkovan samo s 30 din, so sodišča navadno odstopala prijave davčnim upre-

Roparski napad

Slovenj Gradec, 23. julija. Na samotnem hribočku blizu Slovenjega Gradca, v znani gostilni Borovnik, je bil v noči od sobote na nedeljo izvršen držen roparski napad, ki je razburil vse prebivalstvo našega mesta. Gostilno vodi vdova Antonija Pečolar. Pred leti ji je umrl mož in gospodarstvo izročil svojemu sinu. Kmalu pa za očetom je pa umrl še sin in zapustil ženo s dvema otrokoma. Tako sta ostali pri hiši sami vdovi, ki sta si razdelili imetje tako, da je prevzela gostilno Antonija Pečolar, gospodarstvo pa njena snaha Tereziro Pečolar. Vdovama pomagata pri delu dekla in hlapec, ki sta spala v stran. skem poslopju, vdovi z otrokoma pa v gostilniškem, vsaka v svoji sobi.

V soboto no legli kakor po navadi k počitku. Priletna Antonija Pečolar je nekoliko boleha in dolgo ni mogla zaspati. Opolnoči je nenkrat opazila pred oknom svoje sobe luč. Vsa prestrašena je ohitela

DNEVNE VESTI

— Uredba o sanaciji hotelirstva. Več let se bore hotelirji iz zapadnih krajev za sanacijo zadolženega hotelirstva. Na mnogih konferencah in anketah je dobila ta zahteva utemeljeno podlago in bila je podprta tudi s statističnimi podatki. Trgovinski minister je zdaj končno izjavil, da je uredba o sanaciji hotelirstva že pripravljena in da bo v kratkem uzakonjena. V uredbi je predvideno, da bodo mogli hotelirji dobiti posojila po 3 do 4% obrestih. Potreben je samo še pristavek finančnega ministra.

— Prebivalstvo Jugoslavije. 31. decembra 1918. je bilo na ozemlju naše države 11.701.303 prebivalcev, 31. decembra 1919. 11.787.983, 31. decembra 1920. 11.968.945, 31. decembra 1921. 12.168.801, 31. decembra 1922. 12.350.607, 31. decembra 1923. 12.536.223, 31. decembra 1924. 12.725.071, 31. decembra 1925. 12.925.632, 31. decembra 1926. 13.142.101, 31. decembra 1927. 13.324.411, 31. decembra 1928. 13.490.597, 31. decembra 1929. 13.655.040, 31. decembra 1930. 13.879.558, 31. decembra 1931. 14.081.603, 31. decembra 1932. 14.279.568, 31. decembra 1933. 14.730.424, 31. decembra 1935. 14.950.572, 1. januarja 1937. 15.000.000, v začetku letošnjega leta pa 15.500.000. Prebivalstvo Jugoslavije se torej mnogo precej hitro.

— Problem našega turizma. Trgovinski minister Jevrem Tomić se mudi na počitnicah v Crikvenici. Sprejel je zagrebške in beograjske novinarje in jim dal daljšo izjavo o problemih našega turizma. Minister je izjavil, da pri nas žal ni pravega razumevanja za turizem kot važno panogo narodnega gospodarstva. Nerazumljivo je prizadevanje, da bi se turizem izločil iz trgovinskega ministristva in preselil v prometno ministristvo. Pričela se je pa sistematična vsega turističnega gospodarstva na novi podlagi. Reorganizirano je bilo vse trgovinsko ministristvo, tako tudi oddelek za turizem pri njem. Minister želi poizkusiti sodelovanje med občinami in turističnimi odbori. V tem pogledu je igrala posebno vlogo privatna iniciativa. Država bo morala v bodoče še bolj sodelovati pri pospeševanju turizma kakor doslej. Turistični odbori bodo dobili še večji razmah, na turističnem delu bo zainteresiranih še več ljudi. Sami državljani naj postanejo prvi pionirji turizma.

— Mednarodne tekme modelirjev v Londonu. V soboto so se pričele v Londonu tekme modelirjev za prehodni pokal kralja Petra II. Tekme se udeležujejo modelirji iz osmih držav. Včeraj so se tekme nadaljevale. Nastopili so angleški, nemški, francoski, belgijski, holandski, švicarski in jugoslovanski modelirji. Kraljev pokal si pripori tista skupina, ki doseže s svojimi modeli najdaljši polet. Včerajšnjemu tekmovalcu je prisotnoval med drugimi odlični gosti tudi naš poslanik v Londonu dr. Subotić. Jugoslavija je pred zaključkom tekme vodila glede dolžine poleta in po številu točk. Največ izgledov na zmago imajo Nemci in Angleži, precej pa tudi naši tekmovalci. Končni rezultati bodo objavljeni danes.

— Svetovni lekarniški kongres v Bernu. Letos od 27. do 30. avgusta bo prvič v Nemčiji svetovni lekarniški kongres mednarodne farmacevtske federacije. Kongresa se udeležijo tudi lekarnarji iz Jugoslavije.

— Poljedelski delavci za Francijo. Odsek za zaščito izseljencev v ministristvu socialne politike in narodnega zdravja sporoča, da je z odlokom ministrskega sveta na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje dovoljeno najemati v Francijo namenjene poljedelske delavce na vsem ozemlju naše države. To dovoljenje je dobila francoska federacija poljedelskih delavcev.

— Novi šef lekarniško-kemičnega odseka v ministristvu socialne politike. Za novega šefa lekarniško-kemičnega odseka v ministristvu socialne politike in narodnega zdravja je imenovan ph. Stjepan Buzolić iz Dmriša v Dalmaciji. Do leta 1920 je bil Buzolić lekarnar v Istri, potem se je pa preselil v Split. Leta 1923 je bil imenovan za šefa lekarnske splošne državne bolnice v Beogradu, leta 1936 je pa postal vršilec dolžnosti šefa lekarniško-kemičnega oddelka v ministristvu socialne politike in narodnega zdravja.

— V Zagrebu je nad 25.000 koles. Sicer ne tako, kakor v Ljubljani in Sloveniji vobče, vendar pa kolesarstvo tudi med Hrvatmi zadnja leta hitro napreduje. Pred tremi leti je bilo v Zagrebu registriranih komaj nekaj nad 5000 koles, zdaj jih je pa že okrog 16.000. Z neregistriranimi ima Zagreb že nad 25.000 koles. Povečalo se je tudi število avtomobilov.

— Konjski dirk na Krškem polju, ki se bodo vršile v nedeljo 6. avgusta, se bodo udeležili letos poleg domačinov tudi dirkači iz Zagreba, Karlova in celo iz Beograda. Najbolje in dirkalno društvo v Krškem je prejelo že nad 60 prijav priznanih najboljših dirkačev. Rok za prijavo poteče 2. avgusta.

— Zagrebški Higijenski zavod načel 500 strupenih kač. Znanemu lovcu strupenih kač kmetu Mušan Muratović iz vasi Ivanje v Hercegovini je naročil zagrebški Higijenski zavod, naj mu dobavi 500 živih strupenih kač. Higijenski zavod rabi kače za serum proti kačjemu piklu. Muratović in njegovi pomočniki love strupene kače večinoma na planini Prenj. Pošiljajo jih tudi v inozemstvo.

— Kontingent za izvoz sadja v Nemčijo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča, da je nam dovolila Nemčija uvoz 2000 vagonov sliv, 2000 vagonov namiznega grozdja in 600 vagonov jabolk.

— Neznana vročina v Dalmaciji. Tudi v južni Dalmaciji je pritisakla zadnje dni neznana vročina. Kakor v Beogradu, je začelo primanjkovati vode tudi v Dubrovniku, zlasti na Pločah in Lapadu, kjer je največ hotelov in penzionov. Letoviščarji se pritožujejo, da ni vode.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina jasno in toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 36, v Dubrovniku 34, v Kumboru 33, v Beogradu in Sarajevu 30, na Rabu 29, na Visu 27, v Zagrebu 22, v Ljubljani 21,3 in v Mariboru 19,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,6, temperatura je znašala 13,2.

— Zadevi napada pa so orožniki uvedli strogo preiskavo. — V Smledniku se je zbrala v neki gostilni v soboto zvečer večja družba pivcev, med katerimi je bil tudi 40letni delavec Janez Zajc. Pivce pa je kmalu ogrel alkohol in so se jeli prepirati. Iz prepira se je razvil pretep, med katerim je nekdo pograbil nož in Zajca zabodel v hrbtnico. — 60letni posestnik Jože Pavlič iz Bizovika je bil v soboto pod večer na polju, ko pa se je vračal domov, je planil na poti proti njemu posestnik Ivan L. in ga napadel. Udaril ga je s sekuro po levi roki in mu jo težje poškodoval. — Delavca Ivana Bučarja s škofije so v soboto ponoči napadli neznanci na cesti v škofiji in ga s koli pobili na tla. Prizadejali so mu več ran na glavi in po životu. — Zidar France Slajko je včeraj padel na Celovški cesti in se poškodoval na glavi. — Zidar Janez Sušnik iz Jarš pa je v soboto ponoči padel pod viaduktom na smartinški cesti s kolesa in se občno poškodoval na glavi.

— Nepošten najditelj. Posestnik Jože Petrič iz Malih Lipjani je oni dan izgubil listnico z 1850 din. Izgubo denarja je Petrič takoj prijavil orožnikom na Grosupljem, ki so uvedli poizvedbe. Izkazalo se je, da je listnico našel mlad dalmatinški krošnjar, ki pa je pobegnil in ga ni več na spregled.

— Žrtve prometne nesreče. Pri Slavon-skem Brodu se je pripetila v nedeljo ponoči težka prometna nesreča. Znaní sportnik Miša Laub, solastnik opakekarne, je kupil nedavno motokocil in v soboto popoldne je dirjal z njim po mestu. Zvečer se je sestal s svojim znancom Tomičem iz Podvinja, ki ga je povabil k sebi na dom. Najbrž sta se napila. Kmalu sta se vrnila. Na ovinku tik pred Brodom sta srečala kmečki voz. Laub je vozil tako hitro, da ni mogel ustaviti motokocila. Zavozil je med konje in oje ga je udarilo tako močno v glavo, da mu je počila lobanja. Odletel je daleč s ceste v jarek, kjer je obležal mrtve.

— Tragična smrt ruskega emigranta. Sava pri Mitrovici je zahtevala v petek popoldne že drugo letošnji žrtev. Utonil je ruski emigrant Aleksander Gričov, star 41 let. Kopal se je na kraju, kjer je kopanje prepovedano. Pred kopanjem se je napil žganja.

— 1000 steklenic mineralne vode se je razbilo. V petek popoldne se je pripetila na cesti Varaždin—Čakovce avtomobilska nesreča. Tovorni avtomobil Matije Čevra iz Zagreba je vozil proti Varaždinu. Od nasprotni strani je privozil drug tovorni avto. Šofer zagrebškega avtomobila je zavil nekoliko preveč na desno. Avto se je prevrnil. Na njem je bilo 3500 steklenic mineralne vode. 1000 steklenic se je razbilo.

— Turistični hotel do tal pogorel. V vasi Boči na cesti Banjaluka—Jajce je v soboto zjutraj do tal pogorel turistični hotel. Ogenj je izbruhnil na podstrešju in se je tako hitro širil, da gasilci hotela niso mogli rešiti. Škoda znaša okrog 500.000 dinarjev.

— Uboj zaradi ljubosumnosti. V petek se je odigrala v vasi Luskopu blizu Bjelovara težka tragedija. Josip Lončarevič in Mato Jakobovič sta se že dalje časa sovražila. Lončarevič je mislil, da se Jakobovič skrivaj sestaja z njegovo ženo. V petek sta se srečala na cesti in takoj sta se spila. Med preprirom je Jakobovič potegnil nož in zabodel Lončareviča.

— Strašna smrt. Na strašen način je izgubil včeraj popoldne življenje 10letni sinček trgovca Ive Čosića v Banjaluki, Slavko. Odšel je na njivo, kjer je pasal konja. Privezal ga je na dolgo vrv in jo ovil sebi okrog roke. Potem je pa legel in zaspal. Kar se je konj splašal in odhiral v galopu z njive. Nesrečnega dečka je vlekel konj za seboj. Mali Slavko se je tako pobli, da je kmalu izdihnil.

— Zena ubila spetnega moža. V vasi Vitanovci blizu Kraljeva je ubila Stanimira Babić s sekuro svojega moža Stanimira, s katerim je imela dva otroka. Ubila ga je, ko je trdno spal. Mož je razsloplj živel in ker ga žena ni mogla od tega odvrti, se je odločila za zločin. Ko so jo aretirali, je izjavila, da se prav nič ne kesa, da je moža ubila.

— Proti sončarici uporabljajte Tscham-ba Fil. Kr. glavni dobavitelj Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Iz Ljubljane

—lj Pregled vseh motornih vozil, ki služijo javnemu osebnemu prometu (avtomobusov in avtotakšijev) se bo vršil po pravilniku ministristva notranjih poslov z dne 26. 9. 1928. Ur. l. 336-100 za drugo pol. letje v Ljubljani na mestni pristavi, Povšetova ulica št. 8, dne 28. julija 1938 od 8. do 11. Komisiji je predložiti prometno knjižico, 100 din državni kolez za potrdilo v prometni knjižici in takso 54 din v go. tovnini za vsak avto. Pri tej priliki bodo pregledana tudi druga motorna vozila, ki letos iz kakršnega koli razloga se niso bila pregledana.

—lj Za visoki nadstrešek pri Batli. V soboto je posebna komisija, v kateri so bili tudi zastopniki časopisja, pregledala glasovnice glede gradnje nizkega ali visokega nadstreška pri poslopju Bate. Skupno je glasovalo 6421 oseb in je 5325 oddalo svoj glas za visoki nadstrešek, 884 pa za nizki, dočim so bile ostale glasovnice brezpredmetne. Po žrebu so določili 9 denarnih nagrad od 150 do 50 din.

—lj Strojnihi tovarni in livarni ni več. Kakor smo poročali pozni, je zemljišče s tovarniškimi poslopji bivših Strojnih tovarni in livarn ob Zvonarski ulici in Tyrševi cesti kupila družba Javna skladišča. Ta zemljišča bodo parcelirana, zato so tovarniška poslopja podirli in gradivo razprodali. Podiranje je trajalo več tednov. Ob Tyrševi cesti stoji samo še nekaj objektov, ki niso bili doslej izpraznjeni. Tovarne ni več in veliko zemljišče čaka na parcelacijo ter na zasnovo. Za lepe stavbene parcele je precej zanimanja in najbrž se bo še letos razvila na njih živahna stavbna delavnost.

—lj Vojaške knjižice, ki so jih zaradi zamenjave oddali obvezniki, rojeni leta 1889, 1890, 1891 in 1892, se bodo vrstile obveznikom v ponedeljek in torek t. j. 24. in 25. julija t. l. od 8. do 13. ure v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7. l. s. 6. Prizadebi obvezniki naj pridejo zanesljivo po knjižice in naj prinesejo s seboj potrdila, ki so jih dobili pri oddaji knjižic.

—lj Djalci z veliko maturo, ki spadajo pod ljubljansko vojaško okrožje in bi radi v jeseni nastopili kadroško službo, naj se najkasneje do 4. avgusta t. l. zgledajo s

Jean Gabin in Jean Pierre Aumont Sel ljubezni

v prekrasem filmu ljubezni — Predstave ob 18, 19 in 21. uri

KINO UNION, telefon 22-21

Rasprodane predstave so najboljši JEČA BREZ REŠETK dokaz visoke kvalitete filma KINO MATICA, tel. 21-24 Ne zamudite ogleda! Ob 16. in 21. uri

KAZNJENCI Dodatek: POPAY LJUBI GLASBO! Danes poslednji! KINO SLOGA — tel. 27-30 — Predstave ob 19. in 21. uri

sprichevali pri poveljstvu ljubljanskega vojaškega okrožja v Mišičevji vojašnici na Maistrovi cesti — soba št. 16. Zanesljivo pa naj se do navedenega roka zgledajo tam, kaj s sprichevali dijaki, rojeni leta 1912, ki bodo v jeseni brezpogojno poklicani v kader.

—lj Za mestne reveže je darovala trdka I. C. Mayer na Marijinem trgu 22,5 m sukna, 26,5 m modnega blaga, 22,5 m cefirja in 3,8 m molinos za ženske in moške obleke. Mestno poglavarstvo izreka dobrotniki najtoplejšo zahvalo tudi v ime nu popiranih.

—lj Za 22 parov svojih konj potrebuje mestna pristava 30.000 kg zdravega, suhega in rešetanega ovsa na leto ter je dohoda tega ovsa pravkar razpisala v »Službenem listu«, ker so sedaj ob žetvi cene ovsa najnižje.

—lj Franc Lavrin naj se zgleda v naši upravi. Naša uprava je prejela nekaj denarja za Franca Lavrina iz Rožne doline, ki naj pride ponj, ker nam ni znan njegov naslov, da bi mu denar poslali.

—lj Ukradena obleka. Iz nekega paviljona na velesajmišču je bila ukradena tam zaposlenemu Francetu Podbevšku nova obleka modre barve, par modrih čevljev, precej perila in žepni nož. Obleka ima značko tvrde Olup. Podbevšek se okrodo. van za 1000 din.

—lj Izletniki in turiste ter vse ostalo potujoče občinstvo opozarjamo, da je biljetarna Putnik-a na Masarykovi cesti 14, palača Grafike, odprta tudi ob nedeljah že od 5. ure zjutraj do 10. ure dopoldne ter od 11. ure dop. do 14. ure popoldne. Priporočamo cenj. občinstvu, da se poslužuje udobnosti Putnikove biljetarne. —n

Iz Celja

—c Stavka pekovskih pomočnikov se nadaljuje. Posledica stavke pekovskih pomočnikov v Celju, ki se bore za svoje vseokoli utemeljene pravice, se že pozna na pecivu, ki ga izdelujejo sedaj mojstri sami s svojimi vajenci. Pecivo prinašajo tudi iz drugih krajev. Mnogo gospodinj se je odločilo, da bodo v dobi stavke pekle kruh doma. Kakor čujemo, so nekateri pekovski mojstri pripravili, da bi sklenili s pekovskimi pomočniki sporazum, izgleda pa, da imajo večino oni mojstri, ki ne marajo ugoditi vseskozi upravičenim zahtevam pekovskih pomočnikov. Med občinstvom se čujejo hude kritike na račun mojstrov, ki so se po nepotrebnem spuštli v borbo s pekovskimi pomočniki. Javnost je na strani stavkajočih pekovskih pomočnikov in spremlja njihovo borbo s toplimi simpatijami. Upamo, da bodo do bili uvideni pekovski mojstri kmalu vedno in da bodo ustregli pomočnikom ter s tem omogočili zaključek stavke.

—c Vročina je dosegla v soboto svoj višek. Toplotomeri so kazali na soncu 48 stopinj. Sonce je ves dan neumisljivo pripekalo in toplota Savinje, ki je bila ves dan polna kopalcev, je narasla nad 25 stopinj. V noči na nedeljo pa se je vreme spreminilo. Nebo se je pooblačilo in zjutraj je dež ohladil in osvežil ozračje. V nedeljo je še ostalo pretežno oblačno, čez dan pa ni več deževalo.

—c Zadržani pot ljubzenske tragedije. Na pokopališču v Vojniku so položili v nedeljo popoldne 17letno šiviljsko vajenko Hedviko Novakovo iz Arclina, ki je bil v petek zjutraj v Lipovcu pri Ljubljani ustrelil njen izvoljenec, 20letni posestnik sin Ivan Vrečko, k zadnjemu počitku. Pogreb Ivana Vrečka, ki je v celjski bolnici podlegel poškodbam, je bil danes prav tako na pokopališču v Vojniku. Pokojni Iv. Vrečko je bil član fantovskega odseka, Hedvika Novakova pa članica dekliškega odseka v Vojniku. V četrtke sta odšla v Celje in sta bila v cerkvi sv. Jožefa pri spovedi nekaj ur pozneje pa sta šla skupno v smrt.

—c Lov za kravo. Posestnik Kopriva v Arji vasi pri Petrovčah je opazil v petek zvečer, da mu je izginila krava iz hleva. Ker je bilo vse iskanje zaman, so obvestili orožnike. Kravo so iskali skoraj vso noč, a je niso našli. Zjutraj pa so ljudje zagledali kravo daleč od posestnikove domačije na nekem travniku in jo privedli

domov. Ni se ugotovljeno, ali si je kdo dovolil neokusno šalo, ali pa je neznan storilec nameraval kravo ukrasti in ni mogel več krave odpeljati.

—c Proslava 20letnice osvobodilnih bojev na Koroskem bo v nedeljo 30. t. m. na Ljubnem v gornji Savinjski dolini. Krajevna organizacija Legije koroskih borcev v Celju poziva svoje člane, da se udeležijo te proslave v čim večjem številu. Po vlad-

Včeraj je bil dan kolesarjev Zvezdne dirke v Celje se je udeležilo 35 dirkačev — Beograd je igral z Dunajem neodločeno

Ljubljana, 24. julija. Sportni spored je bil včeraj prav boren. Doma nismo imeli nobene prireditve, vsi so prihajali iz tujine. E dini kolesarji so izbrali nedeljo in so tekmovali na zvezdni dirki v Celju, ki je bila že sedemnajsta po redu. Ljubljanski kolesarski podsavez je tekmoval na 74 km dolgi progi Ljubljana—Celje. Vozilo je 10 dirkačev. Na cilj je prva privozila skupina treh, zmagal je Petercel (Hermes) v 2:22.4 pred Kogojem (Edinstvo) 2:22.6 in Gregorčičem (Edinstvo) 2:22.8. Člani mariborskega podsaveza so vozili na progi Maribor—Celje, dolgi 60,5 km. Z velikim naskokom je zmagal Sodec (Maraton) v 1:57:40 pred Lukasom (Tekstini) 2:03:28.4 in Grmekom (Tekstini) 2:03:29. Koroski podsavez si je izbral progo Slovenj Gradec—Celje (51 km). Zmagal je Pogorelec (Mislina) v 1:44 za desetino sekunde pred Kočarjem (Korotan). Najdaljšo progo so imeli člani I. Gorenj. motokluba Kranj, ker so morali prevoziti 80 km. Na cilj je bila med posamezniki le mala razlika: 1. Bertoni 2:34, 2. Kresovič 2:34.1, 3. Bartun 2:34.3. Člani Kluba slovenskih kolesarjev v Celju so vozili le 26 km in sicer od Celja v St. Peter in nazaj. V glavni skupini je bil prvi Jernej v 44:25 pred Planiškom 44:25.2, dočim je pri novincih potreboval zmagovalec Judec 44:27.2.

Popoldne so skoraj vsi dirkači nastopili

na medklubski gorski dirki na Stari grad nad Celjem, ki jo je prvi priredil KSK Celje. Proga je bila dolga 2 km, a taredno strma. Pri seniorjih je zmagal Sodec (Maraton) v 6:07 z velikim naskokom pred Polakom (Celje) 6:34. Ljubljancem Golob (Edinstvo) je bil peti s časom 6:58.2. V juniorski skupini sta zavela prvi mesti domačina Špažer in Fuki v 6:53.2 oziroma 7:10.8, naslednja pa sta bila člana Edin stva Berlč in Kogoj.

V Celovcu je bila včeraj medmestna nogometna tekma med Dunajem in Beogradom. Dunajsko moštvo je sestavljala nekdanja avstrijska reprezentanca, beograjsko pa izključno člani Jugoslavije. Igra je bila popolnoma izenačena. V prvem polčasu je bil rezultat 2:1 za Dunaj. Gole za Dunaj sta dosegla Stroh in Hanreiter, za Beograd pa Rakar. Po odmoru je Petrović izenačil in je bilo končno stanje 2:2.

V Zagrebu so se nadaljevale kvalifikacijske tekme za sestavo našega moštva, ki bo nastopilo v evropskem finalu tekmovanja za Davisov pokal nasproti Nemčiji. V prvi igri sta nastopila Pallada in Kukuljević. Pallada je nudil izvrstno igro in je gladko zmagal s 7:5, 6:0, 6:1. V naslednji igri se Funček ni preveč trudil nasproti Mitčicu in bi lahko zmagal v treh setih. Gledalci so imeli vtis, da je nalašč prepustil Mitčicu tretji set. Rezultat je bil 6:2, 6:4, 4:6, 8:6 za Funčeca.

Sv. Peter v Sav. dolini

— Strašna suša, ki pritiska na naša polja, bo uničila vse poljske pridelke. Kar je ostalo nepoškodovanega po hudi toči 23. junija, ki je uničila v Dobertsi vasi, Ločici, Grobli in Latkovi vasi 90 do 100% hmelja, bo uničila strašna vročina. Naši ubogi hmeljarji z žalostjo gledajo svoja od toče uničena hmeljišča, na druga hmeljišča pa še tem žalostneje, ker jim jih bo uničila suša. Ako v nekaj dneh ne bo dežja, je up našega pridnega hmeljarja uničen.

— V Savinji kar mrzoli kopalcev. Savinja, ta biserna reka Savinjske doline je vsa oživiljena. Na stotine in stotine kopalcev se hladi v kristalno čisti vodi. Skavti iz Maribora in Ljubljane, ki tabore v njeni bližini, so njeni stalni obiskovalci. Lepo je gledati mlade življenja polne ljudi, ki si iščejo zabave v valovih bistre Savinje. Gotovo jim bo ostala naša reka v dobrem spominu in jo bo marsikateri še večkrat obiskal.

— Fremeklen je bil z naše postaje prometnik g. Puntar Anton na postajo Rim-ske Toplice. Želimu mu na novem službenem mestu obilo sreče. S postaje Pragerske je premeščen na našo postajo uradniški pripravnik Bleher Henrik. Želimu in upamo, da se bo med nami prav dobro počutil.

— Od kod mrtve ribe. V soboto popoldne so opazili kopalci v Savinji, da je začela

Bolska prinašati večjo količino mrtvih rib. Od kod zopet to? Bolska je bila zadnje dni okrog polnočne vedno motna. Zopet je vprašanje, kaj to pomeni, saj ves teden ni bilo kapljice dežja. Zadevo je treba temeljito preiskati, da bodo tudi ribe v Bolski imele pravico do življenja.

Smrtna nesreča

Jarše, 23. julija. Pred dnevi so delavci tovarne »Induplat« v Jaršah opazili v strugi Bistrice možko truplo. O tem so takoj obvestili vodstvo tovarne, ki je pozvalo orožnike, da ugotove, kdo je utopljenec. Preiskava je dognala, da je ponesrečeni možki 18letni Stanislav Perne, sin sedlarja Perneta iz Preserji št. 41. Fant se je peljal usodnega dne s kolesom v Dob po ozki stezi ob Bistrici. Na komaj pol metra široki brvi pa je izgubil ravnotežje, omahnil je v cementno strugo ter si prebil lobanjo za usedom. Nesrečnega je bil takoj mrtve.

Nesreča je zbudila v okolici mnogo sočutja, zlasti še, ker je to v Pernečovi rodbini že druga smrtne nesreča. Pred leti se je namreč starejši brat pok. Stanislava tudi smrtno ponesrečil s kolesom. Prizadeta družina je mnogo izgubila s Stankom, saj je bil fant zelo priden in je zlasti očetu vestno pomagal pri njegovi stroki. Izreka moji naše iskreno sožalje!

MALIOGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklci, izjave beseda Din 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglose ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema uprava do 9. ure dopoldne.

TURISTI!

Predno odhajate na planine, ne pozabite si nabaviti fin cvetlični med v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

NAJBOLJŠO MEDICO

dobite v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

BUKOVI

parketni odpadki, lepi, suhi, se pokeni dobijo pri Vertačnik F., Jenkova 7. 2286

PO PRIZNANO NEZKIH CENAH

si nabavite najboljšje moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri PRESKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 1. 2.

KLISEJE
END IN
VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIPŠT 23

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

OREHOVA JEDRCA

lepa, izčiščena, dobite najceneje v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

ZELENI KAMEN

Gradbeniki, arhitekti, izdelovalci sadnih minov, naročite kamenje in valčke pri Ribizel, Šmartno ob Paki. 2274

GASILSKI AVTO

(1 in pol tonski Ford) dobro ohranjen, popolnoma nova karoserija za motorko in 18 oseb, prodom ali dam v račun za nov ali dobro ohranjen tovorni, poltovorni avto ali limuzino. — Šentur M., Strigova. 2277

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premof
KOKS, SUHA DRVA
I. POGACNIK
Boborčeva 5 — Telefon 20-55

GOSTILO, TRAFIKO

dva arala sadonosnika, njtve, vrt ter hlev, prodam ali oddam v najem za 250 din mesečno. Cena 70.000. Marija Zagradišnik, Poljčane. 2278

SORE

s posebnim vhomom za eno ali dve osebi se odda. — Vprašati: Kolodvorska ul. 35/I. nadstrop. desno. 2299

KAPITAL

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

Čuvar petih ameriških prezidentov

Kapitan T. J. Callaghan se vrača k svojim prvotnim poslom — zasledovanju ponarejevalcev denarja

Prezident Wilson

Ameriški prezident Roosevelt je imenoval nedavno dosezanega šefa svoje osebne varnostne straže kapitana T. J. Callaghana za policijskega ravnatelja v Chicagu. To pomeni začetek novega važnega razdobja v službi te nekdaj trdnjave tolovajev. Odkod kapitan Callaghana iz Washingtona ne pomeni, da bi bil prišel pri prezidentu v nemilost, nasprotno, to je dokaz neomejenega prezidentovega zaupanja.

Kapitan Callaghan je irskega porekla. Prvotno je služil v trgovini. V poslopiju dotične trgovine so bili tudi prostori kriminalne policije. Takrat je storil komaj 21 let star mladenič po naključju policijskim uradnikom važno uslugo v zagotavljanju afera in pokazal je izredno detektivsko nadarjenost. Kmalu potem je zapustil svoje mesto in se prijavil tajni policiji, ki ga je rad ob volje sprejela. To je bilo leta 1909.

„Amaterski“ ponarejalci

Večino svoje službene dobe je prebival Callaghan v oddelku ameriške zvezne policije, boroč se proti ponarejalcem denarja. Njegov je postal šef tega oddelka. Delo je

bilo tu težko, obenem pa zanimivo. Callaghan pravi, da so ponarejalci denarja bolj umetniki nego zločinci. Mnogi ponarejajo denar bolj iz strasti nego iz dobičkalnosti. Saj ne moremo primerjati koristi, ki jo imajo od tega z ovrkami in velikim rizikom. V Chicagu je Callaghan aretirал nekoč 60-letnega graverja Harry Kritzkega, ki si je bil uredil manjšo delavnico z najmodernejšimi stroji in investirjal v to vse svoje premoženje. Ponarejanje denarja mu je vrnilo le neznamenat del investiranega kapitala.

Neki drugi ponarejalec v Chicagu, spreten slikar, je izdeloval 10-dolarske bankovce. Denar je ponarejal vsak mesec enkrat. Tretji ponarejalec, ki ga je aretirал Callaghan v Pittsburgu, je pred sodiščem dokazal, da so ga veljali ponarejeni bankovci skoraj dvakrat toliko kakor znaša normalna cena. Nasprotno se je eden najprejnejših ponarejalcev denarja Dick Adams, ki sedi zdaj v jetnišnici v Alcatrazu, oboje na 10 let, pred sodiščem bridko pritoževal, da mu oblasti nikoli niso privošile dovolj časa, da bi mogel spraviti v promet ponarejene bankovce. Ponarejal jih je tako spretno, da jih niti oblasti niso razločevale od pristnih. Može je hotel priti v državno službo in v ta namen se je lotil ponarejanja denarja. S tem je namreč hotel dokazati svojo spretnost.

Po več mesecev na preži

Policijski uradnik, zasledujoč ponarejalce denarja, mora biti zelo potrpečljiv, ker mora navadno dolgo prežati na ponarejalce, preden jih zasači in razkrije. Tako je bilo tudi pri aretaciji ponarejalcev Morella in Lupa, ki sta med zasledovanjem ustrelila štiri policijske uradnike. Ker sta poznala vse inspektorje iz oddelka za ponarejanje denarja, je bila zadeva poverjena Callaghanu, ki je bil komaj prav sprejet v policijsko službo. Callaghan je stanoval sedem mesecev v hiši nasproti stanovanju zločincev, ki so bili niti in dan do zob oboženi, da bi ušli aretaciji.

Callaghana se je končno posrečilo priti ob treh zjutraj v Morellovo spalnico in polastiti se njegovega samokresa, ne da bi se ponarejalec zbudil. Morello se je dal v

zaspanosti brez odpora odgnati. Še istega večera je aretirал Callaghan tudi Lupa. Še teže je bila velika afera v Salt Lake City, kajti tam je naletel Callaghan na dva svoja bivša tvariša, ki sta dobro poznala njegove metode. Callaghan ju je moral zasledovati po vsej Ameriki in Kanadi. Končno je enega zasačil v Seattle, drugega pa v Orgonu.

Dobra zamenjava

Največji Callaghanov uspeh pa je bila nedvomno afera s stodolarskimi bankovci. To je bilo v času, ko je jemala ameriška državna banka iz prometa stodolarske bankovce in jih zamenjavala za nove manjše oblike. V neki banki v Chicagu je izmenjal nekoč star bankovec. Po izmenjavi je kar tako mimogrede vprašal, ali bi lahko izmenjal še nekaj bankovcev. Ko mu je uradnik odgovoril, da jih lahko zamenja, jih je prinesel naslednjega dne cel sveženj, potem jih je pa nosil še v druge banke. Tako jih je izmenjal za 200.000 dolarjev. Šele pozneje se je izkazalo, da so bili ti bankovci ponarejeni. Cele tri mesece je trajalo, preden je Callaghan ponarejalca zasačil. Bil je dr. Valentin Burton, eden najpopularnejših zdravnikov v New Yorku. Lezore je bil dal narediti v inozemstvu. Rezbarja ni bilo mogoče preganjati, ker je dokazal, da angleščine sploh ne razume. Može je mislil, da so bili lezorezi naročeni v reklamne svrhe.

Čuvar prezidentov

Prezident Taft je imenoval kapetana Callaghana pred koncem svoje uradne dobe za šefa oddelka tajne policije. Uradniki tega oddelka skrbijo za varnost prezidenta, njegove rodbine in gostov Belega doma. Wilson, Hoover, Harding in Roosevelt so obdržali Callaghana na tem mestu. Pod Wilsonom je stanoval Callaghan tri leta v Belem domu. Po Hardingovi smrti se je njegovo ime prvič pojavilo v javnosti. Vsi ameriški listi so z debelimi črkami objavili njegovo izjavo, da pokojni prezident ni bil zastrupljen. Zda se je Callaghan znoval vrniti k svojemu prvotnemu delovanju in ponarejalci v Chicagu bodo kmalu občutili posledice njegovega imenovanja.

bradlja:	53.21	56.18	49.39
krog:	46.15	54.75	52.08
konj z ročaji:	53.40	50.25	45.37
preskok čez konja:	50.53	51.08	51.14
skok v daljavo:	53.30	51.10	49.60
met diska:	48.60	34.40	42.50
tek 110 m čez zapr.	57.30	41.10	47.40

Vidimo torej, da so Beograjanci v prostih vajah, na drugo, bradlji, krogih in v preskoku čez konja boljše odrezali kakor Ljubljanci, ki so pa izgubljene točke nadoknadili v lahkoatletskih disciplinah.

Včeraj dopoldne je zastopnik Nj. Vel. kralja, artiljerijski polkovnik Fran Pogacar svečano izročil zmagovalni vrsti meč kralja Aleksandra. Sročil se je z vlakom ob

Lepo slavje obmejnega sokolstva

Sokolski naraščaj v Planini je dobil prapor — Razvitiu je kumoval zastopnik vojnih dobrovoljcev

Planina, 24. julija

Ob naši zapadni meji je bilo včeraj pomembno sokolsko slavje, ki bo ostalo številnim udeležencem v trajnem spominu. Kljub slabemu vremenu, saj je skoraj vse dopoldne in še v prvih popoldanskih urah prišlo, se je zbrala v Planini množica sokolstva in občinstva iz vseh krajev obmejnega sokolskega okrožja. Za svoj praznik se je odel Planina v državne zastave in prav redka je bila hiša, kjer ni zastava pozdravljala močnega sokolskega povorke, ki se je razvila popoldne po razvitiu krasnega naraščajnega prapora. Z dopoldanskim vlakom je prišla deputacija vojnih dobrovoljcev s predsednikom br. Jerasom, dr. Turkom in praporščakom br. Kežarjem, da kumuje novemu naraščajskemu praporu. V lepem številu so prišli tudi Vičani s svojo žensko naraščajsko vrsto in mnogi Ljubljanci. Na postaji je sprejel drage goste zastopnik planinskega Sokola načelnik br. Klaut, nakar so se udeleženci odpravili z avtobusom v trg.

Popoldne po obedu so pričele prihajati sokolske čete od vseh strani iz Cerknice, Rakeke, Zirov, Vrhnike, Preserja, obek Logatec, Hotedersice, pa tudi ljubljanski vlak je pripeljal še nove udeležence. Ob 15. se je zbrala sokolska vojska in številno občinstvo na telovadišču k razvitiu novega naraščajnega prapora. Na tribuni so zavezeli svoja mesta zastopniki vojnih dobrovoljcev s kumom br. Jerasom na čelu, zastopnik župe br. Stane Pirc in praporščak br. Kežar z dobrovoljskim praporom na čelu. Načelnik br. Klaut je v svojem lepem govoru najprej pozdravil kuma br. Jerasa, br. Pirc in vse sokolstvo, ki se je vključilo slabemu vremenu zbralo na današnji pomembni sokolski manifestaciji. Predčital je pozdrave staroste br. Gangla in župnika br. Janka Barleta, kar je zbudilo veliko navdušenje. Prav tako je množica z ovacijami sprejela vdanostno brzojavko mlademu kralju Petru II, ki preživlja svoj odmor na kraljevskem Bledu. Vojaška godba je zaigrala državno himno, ki jo je vsa množica poslušala stoje in odkritih glav.

Po pozdravu načelnika br. Klauta je sprejel kum vojni dobrovoljec br. Josip Jeras, ki je v ognjenitem govoru poudaril pomen, da vojni dobrovoljci, ki so s svojo srčno krvjo pomagali graditi Jugoslavijo kumujejo praporu obmejnega planinskega Sokola, ki je naraščajski prapor posvetil »Neznanemu borcu za Jugoslavijo«. S pieteto se je spomnil vseh žrtvic, ki so padle za to Jugoslavijo, množica pa jim je zaklicala trikrat »Slava!« Zatem je razvil novi naraščajski prapor med pokanjem topov in igranjem državne himne, z željo, naj bi novi prapor vrl v ponos in čast planinskega Sokola, v dobro kralja, naroda in nedelje Jugoslavije. Orisal je simbolično pomen prapora, kar je napravilo na navzočnega zelo globok vtis. Izročil je prapor načelniku br. Klautu in privedel nanj krasen spominski trak.

Potem je sprejel prapor mladi naraščajnik Franci Poženel, ki se je zaobljubil nanj, da ga bo nosil s častjo in ga branil do zadnje kaplje krvi. Sledilo je naprej pobratimstvo z dobrovoljskim praporom, potem pa z ostalimi prapori, godba pa je zaigrala »Hej Slovani«, ki jo je vsa množica navdušeno pela. V krasnem in borbenem govoru je čestil planinski mladini k današnjemu slavu vojni dobrovoljec br. Ernest Turk in ji v spomin na ta pomembni praznik poklonil knjigo »Vojni dobrovoljci — kladivarji Jugoslavije«. Osmošolec br. Ivo Pelcon se je v lepem govoru zahvalil vojnim dobrovoljem za kumovanje, nakar je zanosno deklamiral naraščajnik Gerželj Albrehtovo »Sokol na meji«. Bratske pozdrave je izročil obmejnemu sokolstvu še zastopnik župe br. Stane Pirc, potem pa je godba zaigrala »Le naprej brez miru«, ki jo je pela vsa množica.

Po svečanem razvitiu se je razvila po trgu veličastna povorka, kakršne Planina še ni videla. Za konjenico z veliko državno trobovniko je igrala vojaška godba sokolske in narodne koračnice, za njo je nosil praporščak dobrovoljski prapor, obdan s častno stražo članskega in naraščajnega

20.30 zmagovalna vrsta vrnila v Ljubljano. Na kolodvoru je bil prirejen Sokolom navdušen sprejem. Pozdravil jih je v imenu župe dr. Kandara, želeč jim priskočiti do brodičice. Z železničarsko godbo na čelu so Sokoli krenili v mesto, ves čas viharno pozdravljani po občinstvu, ki jih je tudi obsulo s cvetjem.

Iskreno čestitamo Ljubljanskemu Sokolu, matični organizaciji vsega našega sokolstva, ki je s tem krasnim ponovnim uspehom dokazal, da je najposposnejše društvo v državi in da so vse intrige, češ da iz tehničnih razlogov ni sposoben prevzeti organizacije sokolskega zleta, ki bi bil moral biti letos v Ljubljani.

prapora planinskega Sokola. Potem so nosili praporščaki 6 članski in 3 naraščajske prapore in detji prapor z Dol. Logateca. Za prapori je korakala deputacija vojnih dobrovoljcev s člani uprave župe in društva, potem pa dolga vrsta članov, članic, naraščaj in dece v kroju, pester sprejod je zaključila močna skupina sokolstva v civilni obleki z državno trobovniko na čelu. Vseh udeležencev je bilo v sprejodu nad 550. Občinstvo, ki je tvorilo špalir ob cesti je priredilo sokolstvu navdušene ovacije in ga obsulo s cvetjem. Planina je pokazala, da je v sokolstvu in jugoslovanskem taboru.

Po sprejodu je bila na telovadišču, ki je bilo okrašeno s slovanskimi zastavami, izvršno obiskana javna telovadba. Najprej so prikorakali na telovadišče vsi telovadni oddelki s prapori k pozdravu državni zastavi, ki se je med igranjem državne himne dvignila na visok jambor. Sledila je nato javna telovadba, ki je prav lepo uspela. Pri prostih vajah je nastopilo 22 deklic, 48 dečkov, 30 naraščajnic, 42 naraščajnikov, 27 članic in 24 članov. Pri rodni telovadbi sta prav dobro nastopili vrsti članov na drugo in bradlji, viharnih ovacij pa je bila deležna vzorna vrsta viškega ženskega naraščaja, ki je nastopila iz izborna izvedenimi vajami na dvojniški bradlji. Mlade telovadke (7) so pokazale krasne izvedbe, ki so zadivile občinstvo in je nenehoma dajalo duška svojim čuvstvom z viharima odobravanjem. Po telovadbi je bila spuščena zastava med igranjem »Hej Slovani«, potem pa je bila prijetna zabava, kjer je neumorno igrala vojaška godba. Včerajšnja sokolska slavnost bo ostala vsem v prijetnem spominu, okreplila pa bo še bolj sokolsko in jugoslovansko zavest našega obmejnega sokolstva in prebivalstva. —zt.

Novinarska raca

Lahko bi tudi rekli »spoletna raca«. In sploh, novinarske race. Ta vrsta rac se najraje izleže v času kislih kumar, in sicer povsod, kjer izhajajo listi. Francozi si pa lastne pravice do prvenstva v reži te koristne perutnine, in ni še davno tega, ko se je izlegel iz jajca prvi »canard«.

Bilo je leta 1848 po burnem letu, ko je sedelo nekaj pariskih novinarjev pri obedu, ali našim razmeram prilagojeno, pri večerji. Pritiskala je huda vročina in novinarji so bili zaspani. Močali so celo najzgovornejši med njimi, melanholično so kadili in vzdihovali.

— Hudo je, ko nima človek kaj nabosti, — je potožil eden. Drugi je pa brž pripomnil: Sezona je povsem mrtva, še več nego mrtva — kar smrdi že.

— Obupno, — ali nimate nič novega? — Odkod pa naj vzamemo? — Počakajte no, — se oglasi poročevalec »Figaras«, — jo že imam. In zabodel je vilice v lepo pečeno raco na krožniku.

— Čuj, prijatelj — so vzdiknili tovariši.

— Da, da, kar pišite! — V St. Briouxu je imel neki kočar jato rac. Bilo jih je dvajset. Bile so zelo požrešne, kakor so vse race, in kočar je nekoga dne zaklal najbolj rejeno. Razsekalo jo je na koščke in jo dal drugim racam za obed. Planilo so na njo in jo pohrustale, tako da ni ostal od nje niti košček.

Naslednjega dne je morala tragično končati svoje življenje druga raca in tudi njo so njene tovarišice s slastjo pohrustale. In tako se je dan za dnem krčila jata, dokler ni sedemnajstega dne ostala zadnja in ta je požrla devetnajst svojih družic. Zaslovela je po vsem svetu. Ljudje so prihajali, da bi jo videli. Kočar je pobiral vstopnino in kmalu je imel toliko denarja, da je kupil novo jato rac. Požrešne race pa ni prodal niti zaklal...

— Počakaj no, — je zaklical sohradnik »Journal des Debats«, saj tega ne bo konec. To zadostuje.

No, in od takrat pravimo takim senzacijskim mrtvi poletni sezoni »race«.

za sokolskim praporom

Ljubljanski Sokol slavi novo zmago

Na tekmah v Zagrebu si je že petič priboril meč kralja Aleksandra

Bojovalec odmoru so se v soboto zopet prišli v Zagrebu tekmovalci za meč kralja Aleksandra. Tekmovanje se je udeležilo 5 sokolskih vrst, med njimi dve Sokolske Ljubljana-matica, od katerih je šla prva, ki si je meč priborila že štirikrat po vrsti, tudi to pot v boju kot favoriti, dasi Beograjčani, ki so tudi postavili zelo močno vrsto, v kateri so trije Slovenci: Bela, Strgar in Jurman, ni bilo mogoče podcenjevati. Tekmovanje se je vršilo v največji vročini, ki je seveda znatno vplivala na tekmovalce. Prva vrsta Ljubljanskega Sokola, ki so bili v nji Antosiewicz Edo, Miro Forte, Gregorika Boris, Longika Miro, dr. Pustišek Ivo, Slanina Edo, Skrbineš Miro in Zupančič Neli, je zmagala s 551.39 točk ali 87.52% pred Beograjčani, ki so dosegli 537.21 ali 85.27%. Tretji je bil Zagreb s 522.72 ali 82.97%, četrto Celje s 470.04 ali 74.60%, peti Ljubljanski Sokol II s 427.38 ali 67.86%.

POEDINCI

1. Jaraj Budja (Beograd) 92.79 ali 92.79%
2. Boris Gregorika (Ljubljana I) 92.06, 3. Miro Forte (Ljubljana I) 88.08, 4. Rade Mihočević (Beograd) 87.66, 5. Neli Zupančič (Ljubljana I) 87.23, 6. Miro Longika (Ljubljana I) 86.04, 7. Petar Vukičević (Zagreb) 85.54, 8. Konrad Grilec (Celje) 85.49, 9. Miloš (Strgar) (Beograd) 85.42, 10. Ivan Stavbe (Celje) 85.34, 11. dr. Ivo Pustišek (Ljubljana I) 84.39, 12. dr. Djordje Jarošević (Beograd) 84.35, 13. Edo Antosiewicz (Ljubljana I) 84.09, 14. Bojislav Slapcar (Zagreb) 84.07, 15. Edo Slanina (Ljubljana I) 83.79, 16. Drago Jelić (Zagreb) 83.10, 17. Norbert Bela (Beograd) 81.96, 18. Miloš Skrbineš (Ljubljana I) 81.44, 19. Ivo Žnidaršič (Zagreb) 81.39, 20. Stjepan Boltžar (Zagreb) 81.29, 21. Josip Koziak (Zagreb) 80.73, 22. Franjo Lesjak (Celje) 79.76, 23. Josip Rumencić (Beograd) 75.48, 24. Gvi-do Vitke (Ljubljana II) 72.42, 25. Emil Frenh (Ljubljana II) 70.24, 26. Alojz Cader

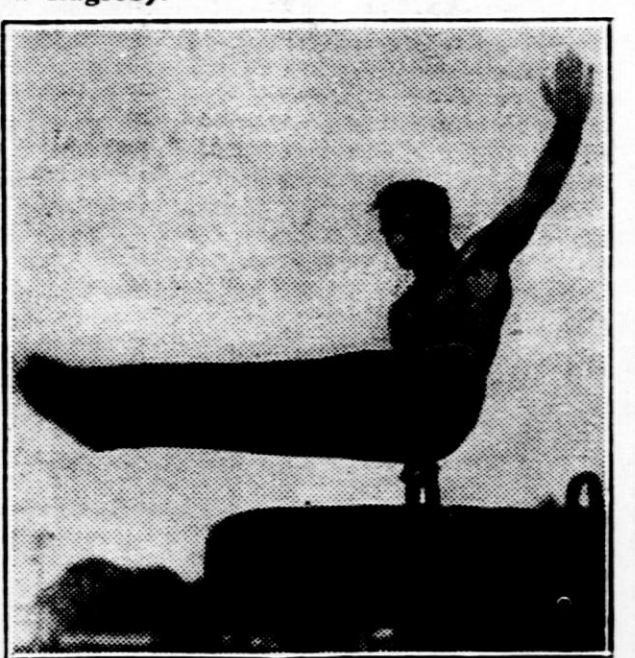
(Celje) 67.77, 27. Albert Madon (Ljubljana II) 65.98, 28. Robert Valant (Ljubljana II) 65.26, 29. Marjan Skrbineš (Ljubljana II) 65.13, 30. Gostimir Gala (Celje) 64.51, 31. Ervin Jurman (Beograd) 61.36, 32. Damjan Kordigil (Celje) 60.67, 33. Pavel Planinšek (Ljublj. II) 60.44, 34. Franc Stava (Celje) 59.18 in 35. Slobodan Vukičević (Zagreb) 49.29.

Neli Zupančič je kljub poškodbi še pri prvi točki na bradlji tekmoval naprej in v splošni oceni zasedel častno peto mesto. Pripomogel je vrsti, da si je priborila prvo mesto in s tem že petič Aleksandrovo meč.

Borbe, ki so jih ocenjevali sodniki Franjo Zic, Branko Polić, Rafael Ban, Josip Bognar, Ivan Sedlaček, Duško Jovanović in Branko Valadži iz Beograda, Radko Poljšak in Stanko Burja iz Celja, Lubej in inž. Pehani iz Ljubljane ter Zdenko Tončič in Josip Binguta iz Zagreba, so bile zelo ogrožene in napete in prav do konca ni bilo jasno, ali bodo zmagali Ljubljanci ali Beograjčani. Ljubljanska vrsta je imela namreč takoj od začetka nesrečo. Neli Zupančič, ki je med najboljšimi, se je povrnila stara napaka: spahnil si je roko

v rami pri prvi točki na bradlji in dosegel samo eno točko. S tem si je pokvaril vse šanse, da bo med posamezniki prvi, ogrožen pa je bil tudi plasma cele vrste. Toda Neli je junaško stisnil zobe in kljub silnim bolečinam je tekmoval naprej z izpahnjeno roko in je že na drugo postavil celga moža, polno število točk pa je dosegel zlasti v lahkoatletskih tekmovalnih s tem vrsti bistveno pripomogel do zmage. Po Nelijsvi nesreči so imeli Ljubljanci še izrazito smolo na drugo, kjer so bili trije je najboljši tekmovalci slabo ocenjeni. Ekipo je to močno deprimiralo, saj je izgubila upanje, da si znova pribori kraljev meč. Toda naši tekmovalci vseeno niso obupali, temveč so napeli vse sile, tako da so stanje točk kmalu izenačili, a ko so bila popoldne lahkoatletika tekmovalja, so Beograjčane prehiteli in tudi zmagali. Za presoj, kako so bile vrste ocenjene, navajamo naslednje rezultate (prva številka velja za Ljubljano, druga za Beograd, tretja za Zagreb):

Boris Gregorika, ki je v splošni oceni zasedel drugo mesto. Treba je še omeniti, da je to edini tekmovalac Ljubljanskega Sokola, ki se je udeležil vseh petih tekmovalj za meč kralja Aleksandra in je zasedal častna mesta

poznavanje ideje:	60	60	60
tek. proste vaje:	52	56.9	52.15
drog:	47.40	47.90	46.40

A. P. MELNIKOVA:

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

Na balkonu dvodelne dvorane je igral orkester domačega polka. Odigral je bil že polonezo in prvi del kadrilje. Mnogi plesalci, plešoč valček, so se skrivaj ozirali na vrata v pričakovanju prihoda kneza Kostrova. Senzacija dneva je bila njegova zaroka s hčerko davčnega uradnika Ariadno Georgijevno Maharadzevovo. Pričakovali so, da bosta zarocenca danes deležna prvih čestitk. Marsikoga je zanimalo, kako se bo vedla ta »uradniška hči«, ki postane kmalu kneginja in najbogatejša žena gubernije.

V eni izmed sprejemnic kraj salona se je zbrala družba starejših dam, ki so med kramljanjem opazovale plešoč pare. Pogovor se je zasukal na predmet, ki je zanimal družbo. Matere doraščajočih hčera niso pokazale, da jim zavist razjeda srce. Le zlobna baronica Schleiferjeva, mati večinoma povprečnih, doraščajočih, odraslih in odveteljih hčera ni mogla zadržati v sebi ogorčenja.

Knez sklepa morganatičen zakon, — je pripomnila ena izmed dam.

Kaj si ni mogel izbrati neveste iz naših plemiških vrst? — je pripomnila Schleiferjeva, ko je opazila eno izmed svojih hčera, kako pleše proti vratom.

— Ah, prosim vas, redi nekeje na Kavkazu dva kostruna, pa je že knez.

— Tega ne vem, baronica, da-li je oče Ariadne Georgijevne redil kostrune in da-li je v sorodu z rodbino Maharadzevovih. Toda njegova hčerka je zelo prijazna, da o njeni lepoti niti ne govorim. S tem si lahko pojasnimo, zakaj se je knez zaljubil v njo.

— Ne trdim, da ni lepa, dalo bi se pa govoriti o tem, je-li tudi prijazna. Včasih vas osreči izpod gostih obrvi s takim pogledom, da vam postane kar tesno pri srcu. V sebi ima nekaj orientalskega.

— Zato pa osrečuje kneza s takimi pogledi, da bi jim noben možni ne kljuboval.

— Sicer pa tudi ni več mlada, gotovo jih bo imela kmalu trideset.

— To ni nobena starost, četudi bi bilo to res. In za kneza je to itak primerna starost, saj tudi on ni več tako mlad.

— Toda pomislite — knez Kostrov in hčerka davčnega uradnika! To nekako ne gre skupaj.

— In kako hitro ga je omežila! Saj ni minilo niti leto dni, kar se je ta rodbina priselila k nam.

— Očitno ima skušnjo. Ljudje pripovedujejo, da je imela ljubavno razmerje tudi tam, kjer je prej živila.

— Nekega učitelja lepšija ali risanja, baje prvem brezpomembnega človeka.

— Ta je bil pa za njo odločno primernejši, — je silnila baronica Schleiferjeva.

— Tako zamenjavo ji lahko oprostimo. Odločitev med siromašnim in bogatim ženom, povrhu še s knežjim naslovom, je bila lahka. Knez je pa tudi lep mož. To bo krasen par.

— Glejte, je že prišla, nekeje se je zadržala. Pogledajte našo mladino, kako se je hitro zbrala okrog nje.

— Pa ne samo mladina, temveč tudi nekateri priletniki može.

— Ne čudite se, ljubezen cvete v vsaki starosti. Zakaj je pa prišla v obleki, ki jo je nekoč že imela na sebi?

— Kar počakajte. Ko bo kneginja, se vam bo vsak dan pokazala v novi obleki, narejeni pri Vortesu v Parizu. Zaenkrat pa nima sredstev za to. S plačo, ki jo dobiva njen oče, čeprav je davčni ravnatelj, ni mogoče kupiti bogate opreme.

— Seveda za jahalne konje in avtomobile jim pa to zadostuje. Šiva nama ista šivilja in zato vem, da si je dala narediti novo obleko.

— Najbrž jo hrani za svečanejši trenutek.

— Mar more biti svečanejši trenutek od prvega nastopa v družbi v vlogi oficijelne neveste kneza Kostrova, da niti ne govorim o tem, da spada god Sofije Nikolajevne med najlepše večere v letu?

— Kakšno obleko si je pa dala narediti?

— Prišel se je živahen, toda nerazumljiv pogovor za tistega, ki ni posvečen v tajne damske mode. Slišale so se besede: pas, živetek, rob, sedlo, vložek in temu podobno.

— In pa pogledajte, saj šepa, — je prekinila pogovor baronica Schleiferjeva. — To se ji pozna tudi med plesom.

— Za boga, baronica, kaj vse boste še opazili na naši lepici Ariadni Georgijevni! — se je zasmel debelih dobrodušne zunanjosti, ki je bil neopazno stopil k damam in prisluhnil njihovem pogovoru.

— Ah, to ste vi, Filip Arkadjevič, — se je prijazno zasmejala baronica in mu požugala s pahljajo. — Zdi se, da je tudi vas ta kavkaška čarovnica očarala. Toda bodite previdni, — s knezom zobati češnje ni priporočljivo.

— Za očaranje sem že prestar. Prej bi mi pristojalo igrati se z vnuki toda bog je odločil drugače, ostal sem star samec.

— Ne izsiljujte si laskanja in ne delajte se tako starega. Če bi hoteli, bi se lahko že jutri oženili, — mu je laskala baronica, misleč si: da si star, o tem ne dvomim, toda za mojo starejšo hčerko bi bil vendar le dobra partija, zlasti če upoštevam tvojih tisoč hektarov zemlje, čeprav zadolženih.

V dvorani se je plesalo po vrstnem redu. Ariadna Georgijevna je bila središče največjega zanimanja. Sja je iz rok v roke, kajti vedno so se sukali okrog nje plesalci, ki so čakali na svojo vrsto v plesu. Orkester je bil končal predigro k tretjemu delu kadrilje. Iz jedilnice, kjer so zamorski služabniki pripravljali mizo, se je zdaj pa zdaj zasiljal žvenket posode. Gostje so šepetali o vzroku knezove odsotnosti.

— Saj pride, je pripomnil namestnik državnega tožila Rakovski.

— Kako morete vedeti to?

— Začenja se tretji del kadrilje in Ariadna Georgijevna je ne bo plesala z nikomur drugim, nego s knezom. Saj vendar veste, da se prvi del kadrilje pleše iz prijateljstva, drugi iz nujnosti, tretji pa iz ljubezni.

Začeli so plesati tretji del kadrilje in Ariadna Georgijevna je odklonila vse plesalce. Potem se je pa pridružila skupini dam, ki niso plesale.